

SINTEZA
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică (I)		
<p>Ministerul Sănătății (nr. 24/19 din 03.01.2025)</p>	<p>Prin prezenta, Ministerul Sănătății a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024) și Vă comunică următoarele:</p> <p>1. La pct. 3, art. 2¹ alin. (4) după cuvintele „ale Legii” se completează cu textul „121/2018”;</p> <p>2. La pct. 20, art. 19 alin. (7) se completează cu cuvintele „cu notificarea Consiliului Concurenței” din motiv că conform Legii concurenței nr. 183/2012, una dintre atribuțiile Consiliului Concurenței prevăzute la art. 41, lit. p) „ia decizii de constatare a faptului că măsura notificată nu constituie ajutor de stat, decizii de autorizare a ajutorului de stat, de autorizare condiționată, de incompatibilitate, de interzicere a ajutorului de stat și de recuperare a ajutorului utilizat abuziv sau ilegal;”.</p> <p>3. La pct. 21, art. 20 de completat cu lit. s¹) cu următorul cuprins: „s¹) redevența”;</p> <p>Conform ordinului ministrului finanțelor nr. 192/2018 cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice privind particularitățile contabilității în procesul realizării parteneriatului public-privat este reglementată redevența ca plata pe care partenerul privat o datorează partenerului public în schimbul exploatării bunului.</p>	<p>Nu se acceptă. În prezent, în Parlament se află proiectul de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, care a fost examinat în prima lectură și este pregătit pentru cea de-a doua lectură. Astfel, după adoptarea acestei legi, acesteia i se va atribui un alt număr.</p> <p>Se acceptă, s-a completat.</p> <p>Se acceptă, s-a completat (lit.s).</p>
<p>Ministerul Apărării (11/19 din 09.01.2025)</p>	<p>Ministerul Apărării a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024) și, în limita competenței funcționale, comunică următoarele.</p>	

	<p>La articolul 2¹, alin (1), de la pct.3 al proiectului se propune după cuvintele „și/sau reconstrucția” completarea cu textul „locuințelor și obiectivelor de menire social-culturală și a” și în continuare după text.</p> <p>Raționamentul acestei propuneri reiese din necesitatea și obligativitatea statului de a asigura funcționarii publici cu statut special cu locuință de serviciu pe perioada de activitate, dacă aceștia nu dispun de locuință în garnizoana respectivă, potrivit Legii cu privire la locuințe nr. 75/2015.</p> <p>Instituția parteneriatului public-privat reprezintă cel mai accesibil și fezabil instrument de soluționare a problemelor de protecție socială a funcționarilor publici cu statut special, precum și de onorare a angajamentelor asumate de către stat. Totodată, examinând și alte modalități (procurarea/achiziționarea locuințelor de pe piața imobiliară; achiziționarea lucrărilor de construcție; contractele investiționale; etc.) de obținere a locuințelor de serviciu pentru funcționarii cu statut special s-a constatat că acestea sunt mai împovărătoare pentru bugetul public național și nu reprezintă sustenabilitate pe termen lung.</p>	<p>Nu se acceptă. Locuințele de serviciu și obiectivele social-culturale (cum ar fi școli, grădinițe, centre medicale sau centre comunitare) sunt o componentă a infrastructurii publice.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe (DI/3/041-82 din 09.01.2025)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	
<p>Ministerul Energiei (06-39 din 09.01.2025)</p>	<p>În urma examinării demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-14120 din 23 decembrie 2024, referitor la avizarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024), în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.</p> <p>La articolul 8, alineatul (3) propunem clarificarea sintagmei „Numărul de participanți trebuie să fie suficient de mare” prin specificarea unui număr minim de participanți eligibili. Această precizare va elimina eventualele interpretări ambigue și va asigura respectarea principiului competitivității.</p> <p>La pct. 17, în urma excluderii textului „OBIECTUL PARTENERIATULUI PUBLIC-PRIVAT” din titlul capitolului IV, titlul rămas este „FORMELE CONTRACTUALE ȘI MODALITĂȚILE LUI DE REALIZARE”. Pentru a reflecta mai precis conținutul capitolului, se sugerează adoptarea următoarei formulări: „FORMELE CONTRACTUALE ȘI MODALITĂȚILE DE REALIZARE A PARTENERIATULUI PUBLIC-PRIVAT”.</p> <p>La articolul 19, alineatul (8) considerăm că limita de 25% pentru cota de contribuție a partenerului public la finanțarea investițiilor este restrictivă și poate limita viabilitatea anumitor proiecte complexe. Propunem ca această contribuție să fie</p>	<p>Se acceptă, s-a completat.</p> <p>Se acceptă, s-a completat.</p> <p>Ne se acceptă. Există și alte forme de parteneriat public-privat, care nu stabilesc astfel de restricții (achiziții publice,</p>

	<p>flexibilă, în funcție de natura și specificul proiectului, cu respectarea reglementărilor privind utilizarea eficientă a resurselor publice.</p> <p>La articolul 20¹, alineatul (1), referitor la reducerea duratei maxime a contractelor de parteneriat public-privat la 35 de ani, se propune introducerea unei prevederi care să permită extinderea duratei contractuale prin acorduri speciale. Această extindere ar trebui să fie justificată de specificul proiectului și a tehnologiilor utilizate, în vederea asigurării viabilității economice și sustenabilității proiectelor, în special având în vedere costurile semnificative ale inițiativelor din sectorul energetic.</p> <p>La art. 25 alineatul 2 pct. h² „prezentarea pentru aprobare Guvernului a proiectului contractului de parteneriat public-privat rezultat în urma finalizării negocierilor pentru proiectele inițiate de organelle administrației publice centrale” – se propune corectarea cuvântului „inițiate” cu „inițiate” și substituirea cuvântului „organelle” cu cuvântul „organele”.</p> <p>La art. 25 alineatul (3) „Partenerul public are obligația de a transmite Agenției, în termen de 30 de zile de la semnare, o copie conformă cu originalul a contractului de parteneriat public-privat” – se propune corectarea cuvântului „Agenției” cu cuvântul „Agenție” și substituirea cuvintelor „originalul a contractului” cu cuvintele „originalul contractului”.</p> <p>La art. 25¹ „d¹) analiza eligibilității proiectului pentru finanțare în vedere îndeplinirii tuturor condiții următoare:” – se propune corectarea cuvintelor „în vedere îndeplinirii” cu cuvintele „în vederea îndeplinirii” și substituirea cuvintelor „tuturor condiții următoare” cu cuvintele „următoarelor condiții”.</p> <p>Pe tot parcursul textului proiectului, unde se propune substituirea cuvintelor „pagina web a” cu cuvintele „pe site-ul web al”, propunem expunerea cuvintelor, după cum urmează: „pe site-ul web oficial al”, în vederea specificării faptului că, doar informațiile ce se publică pe site-ul web oficial sunt sursă sigură.</p> <p>Suplimentar, ținând cont de prevederile Ordinului Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 872 din 17 octombrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a Hotărârilor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică nr. 167 din 7 iulie 2016 și nr. 205 din 25 iulie 2016, în special, pct. 2 lit. f) din Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei nr. 25 iulie 2016 cu privire la aprobarea recomandărilor de aplicare a normelor ortografice de scriere a lui â și sunt în limba română: „toate documentele oficiale ale instituțiilor din Republica Moldova vor fi scrise cu grafia cu â și sunt, începând de la</p>	<p>concesiunine), care pot fi implementate fără astfel de restricții.</p> <p>Se acceptă, s-a completat</p> <p>Se acceptă, s-a corectat</p> <p>Se acceptă, s-a corectat</p> <p>Se acceptă, s-a corectat</p> <p>Se acceptă, s-a corectat</p> <p>Se acceptă, s-a corectat</p> <p>Proiectul de lege a fost reexaminat și redactat</p>
--	---	---

	<p>1 ianuarie 2017”, astfel, propunem uniformizarea scrierii pe tot parcursul textului prin utilizarea uneia din opțiunile corespunzătoare, evitând, totodată, utilizarea cuvintelor cu î și â în același conținut.</p> <p>Reieșind din cele menționate supra și având în vedere art. 54 alin. (1) lit. a) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, <i>cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație</i>, astfel solicităm reexaminarea proiectului în vederea înlăturării erorilor comise.</p> <p>Suplimentar, la nota de fundamentare a proiectului de lege se recomandă o expunere mai detaliată a situației actuale. Acest compartiment ar trebui să includă exemple concrete și statistici care să evidențieze deficiențele legislației actuale. O astfel de abordare ar susține mai bine necesitatea intervenției legislative propuse.</p> <p>De asemenea, în compartimentul „Analiza impactului de reglementare” se menționează că modificările nu vor avea un impact asupra sectorului public. Totuși, se consideră că impactul este semnificativ, având în vedere noile responsabilități pe care proiectul le impune autorităților publice, cum ar fi elaborarea studiilor de fezabilitate și monitorizarea proiectelor. În plus, posibilitatea ca partenerii publici să contribuie financiar are implicații directe asupra bugetelor publice.</p> <p>Aceste aspecte ar trebui reflectate explicit în Nota de fundamentare pentru a prezenta în mod complet și corect impactul proiectului asupra sectorului public.</p>	<p>Nu se acceptă. Necesitatea elaborării modificărilor la Legea nr.179/2008 a apărut ca urmare a recomandărilor înaintate de DG GROW pentru a răspunde mai bine cerințelor actuale ale pieței. Totodată, opinia și propunerile de îmbunătățire a Legii au fost exprimate de Grupul PPP pentru Finanțarea Infrastructurii al Băncii Mondiale, ceea ce a contribuit la fundamentarea acestui proiect.</p> <p>Nu se acceptă. Prevederile menționate de autor nu reprezintă un element inovator introdus în proiectul actual. Acestea se regăsesc deja în Legea nr. 179/2008 privind parteneriatul public-privat. Prin urmare, proiectul nu propune atribuirea unor responsabilități suplimentare autorităților publice.</p>
<p>Ministerul Culturii (nr.05/1-09/30 din 10.01.2025)</p>	<p>Ministerul Culturii a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024), și, în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele propuneri.</p> <p>La art. 14¹ lit. b), după textul „și prezentarea acestuia pentru avizare Ministerului Finanțelor și Agenției” se va completa cu textul „iar în cazul proiectelor ce țin de domeniul culturii, turismului, valorificării și conservării patrimoniului cultural, studiul de fezabilitate se înaintează obligatoriu spre avizare și Ministerului Culturii”.</p>	<p>Se acceptă, s-a completat</p>

	<p>La art. 25¹ lit. d¹) textul „analiza eligibilității proiectului pentru finanțare în vederea îndeplinirii tuturor condițiilor următoare” se va substitui cu textul „analiza eligibilității proiectului pentru finanțare în vederea îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții”.</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p>
<p>Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (05/73/25 din 10.01.2025)</p>	<p>Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024) și, potrivit competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>Analizând proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat, Agenția comunică următoarele.</p> <p>Potrivit pct. 16 din Proiectul de Lege, se propune a fi completată Legea nr.179/2008, cu art. 151, cu următorul conținut: „Articolul 15¹. Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor</p> <p><i>(1) Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor este o autoritate publică autonomă și independentă față de alte autorități publice, față de persoane fizice și juridice, care examinează contestațiile formulate în cadrul procedurilor de parteneriat public privat.</i></p> <p><i>(2) Soluționarea contestațiilor privind atribuirea contractelor de parteneriat public privat se realizează conform Capitolului X din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice.”</i></p> <p>Prin urmare, normele proiectului prenotat, instituie Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (în continuare – ANSC) rolul și responsabilitatea de soluționare a contestațiilor formulate în cadrul procedurilor de parteneriat public-privat, însă făcându-se trimitere la mecanismul de soluționare a contestațiilor pe marginea procedurilor de achiziții publice stabilit în Capitolul X din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice (în continuare – Legea nr.131/2015).</p> <p>Totuși, având în vedere că procedurile și formele/tipurile de parteneriat public-privat și de achiziții publice sunt variate, distincte și cu specific diferit, Agenția consideră că mecanismul de soluționare a contestațiilor, stabilit prin Legea nr. 131/2015, este incompatibil și nu reglementează toate aspectele importante pentru soluționarea contestațiilor din cadrul procedurilor de parteneriat public-privat (de ex. anularea procedurii, începutul curgerii termenului de a contesta, termenul legal de contestare, de soluționare ș.a.), lacune ce vor genera incertitudine și riscuri de aplicare discreționară a prevederilor legale.</p>	

	<p>termenul dreptului contestatorului de a depune contestația. Art. 82 - art. 83 din Legea nr. 131/2015 reglementează dreptul la contestare și condițiile depunerii contestației, în situații concrete (5 sau 10 zile), însă art. 29 alin. (6) din Legea nr. 179/2008 prevede dreptul de a contesta decizia comisiei de selectare a partenerului privat în termen de 15 zile de la publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>Art. 85 alin. (17) de Legea nr. 131/2015 reglementează termenul pentru soluționarea contestațiilor de 20 zile lucrătoare, însă art. 29 alin. (7) din Legea nr. 179/2008 prevede un termen 30 de zile lucrătoare.</p> <p>Totodată, având în vedere specificul și complexitatea procedurilor de parteneriat public-privat, Agenția consideră necesară instituirea unui termen mai mare pentru soluționarea contestațiilor depuse pe marginea procedurilor respective.</p> <p>Suplimentar, Agenția pledează pentru consolidarea cadrului normativ ce reglementează soluționarea de contestații prin adoptarea unei legi distincte care să reglementeze, pe de o parte, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, iar pe de altă parte să prevadă procedura de soluționare a contestațiilor pe toate domeniile de competență ale Agenției, prin reglementări generale în ceea ce ține de remediile și căile de atac. Tot aici, situațiile specifice și, respectiv, distincte ar putea fi reglementate în fiecare act în parte în dependență de specificul procedurilor aplicabile. Prin urmare, cadrul normativ unitar în materie de căi de atac și remedii pe domeniile de competență ale Agenției trebuie să fie aplicabil în egală măsură tuturor acestor domenii și doar în cazul în care este nevoie reglementarea separată a anumitor aspecte specifice domeniului, legate de soluționarea contestațiilor, acest fapt poate fi efectuat în legea cadru.</p> <p>În contextul celor menționate, Agenția susține adoptarea <i>Legii pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriat public-privat</i>, ținând cont de cele menționate supra în vederea evitării neconcordanțelor și lacunelor legislative.</p>	<p>Se acceptă parțial. Actualmente se află la etapa avizării proiectul de lege privind achizițiile publice, prin care se stabilește:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Statutul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (art.90); - Bugetul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (art.91); - Atribuțiile și principiile de activitate (art.92); - Relațiile Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor cu Parlamentul cu autorități publice și alte instituții (art.93), - Structura Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (art.94); - Conducerea (art.96); - Atribuțiile directorului general (art.96); - Completele de soluționare a contestațiilor (art.97); - Numirea consilierilor pentru soluționarea contestațiilor (art.98); - Condiții de numire și incompatibilități (99);
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Condiții de încetare a mandatului (art.100); - Drepturile și obligațiile Consilierului (101); - Personalul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (art. 102); - Atribuțiile personalului Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (art.103); - Colegiul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (art. 104). <p>Prin urmare, în contextul prevederilor sus-vizate, nu considerăm necesară elaborarea unui nou act normativ.</p>
Ministerul Afacerilor Interne (16/51 din 10.01.2025)	<p>Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, la art. 2 sugerăm clarificarea termenului „interes public”, pentru a detalia mecanismele de evaluare și aplicare a acestuia, precum și explicarea relației dintre ”persoană afiliată” și ”partenerii privați/publici” pentru a evita conflictele de interese.</p> <p>De asemenea, se propune modificarea noțiunii „persoană afiliată”, în corespundere cu prevederile art. 203 alin. (3) lit. b) din Codul civil, substituind textul „sau controlează majoritatea voturilor asociate acțiunilor/părților sociale emise, sau poate numi mai mult de o jumătate dintre membrii organului de administrare, de conducere ori de supraveghere” cu textul „ce îi permite să numească ori să revoce majoritatea membrilor organului de supraveghere (consiliului) al persoanei juridice, organul executiv sau majoritatea membrilor organului executiv și/sau cenzorul ori majoritatea membrilor comisiei de cenzori”.</p> <p>Considerăm că, în conținutul noțiunii autorul a indicat doar posibilitatea numirii mai mult de o jumătate dintre membrii, neexpunându-se și la dreptul de a revoca, așa cum prevede art. 203 alin. (3) lit. b) din Codul civil.</p> <p>În ordinea de idei, propunem revizuirea definiției noțiunii „partener privat”, prin prisma prevederilor art. 13 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, deoarece legea respectivă va fi abrogată după adoptarea proiectului de lege privind</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Subsidiar comunicăm ca în prezent, în Parlament se află proiectul de lege privind</p>

	<p>achizițiile publice (număr unic 1066/MF/2024). Totodată, generează o confuzie și trimiterea la art. 5 din Legea privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii (la care nu este indicat numărul actului normativ), care nu are sens în contextul definiției propuse.</p> <p>La art. 2¹ alin. (1), este prevăzut termenul „de minimum 5 ani” a contractului, însă în alin. (6) „durata relativ lungă de derulare a raporturilor contractuale, de peste 5 ani”. În scopul uniformizării normelor, se propune modificarea alin. (6) și anume sintagma „de peste 5 ani” de substituit cu sintagma „minim 5 ani”.</p> <p>Art. 2¹, alin. (6) lit. c) statuează „Mecanismul parteneriatului public-privat este caracterizat de următoarele elemente principale: finanțarea proiectului, de regulă din fonduri private și, după caz, prin punerea în comun a fondurilor private cu fonduri publice;”. Analizând prevederile normei date, constatăm că cadrul normativ al Republicii Moldova nu descrie noțiunea „punere în comun”. În context, propunem difinirea noțiunii, descrierea etapelor, condițiilor de evaluare.</p> <p>La pct. 3 al proiectului (articolul 2¹), se recomandă următoarele revizuiți:</p> <p>1) alineatul (5), excluderea anumitor obiecte din parteneriatul public-privat (ex. întreprinderi de stat/municipale) ar putea fi reevaluată pentru a evita restricții excesive;</p> <p>2) alineatul (6), ar fi utilă o mențiune explicită privind modul în care riscurile sunt distribuite, cu exemple concrete pentru diverse tipuri de proiecte.</p> <p>La art. 4 pct. 5, recomandăm introducerea unui mecanism de monitorizare pentru a asigura respectarea efectivă a acestor principii.</p> <p>Pentru a nu fi create dificultăți în interpretare, propunem redenumirea art. 14, deoarece formularea propusă de legiuitor este prea succintă: „Competența Agenției”. În textul prezentei legi (după efectuarea modificărilor) autorul în art. 5 alin. (2) face trimitere la Agenția Proprietății Publice și în art. 15¹ alin. (1) la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor, astfel modificarea titlului – „Competența Agenției Proprietății Publice”, ar aduce o claritate referitor la competența cărei agenții se expune legiuitorul.</p>	<p>concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, care a fost examinat în prima lectură și este pregătit pentru cea de-a doua lectură. Astfel, după adoptarea acestei legi, acesteia i se va atribui un alt număr.</p> <p>Se acceptă, s-a redactat</p> <p>Se acceptă, s-a redactat</p> <p>Nu se acceptă. Nu este clară obiecția autorului</p> <p>Nu se acceptă. Obiecția menționată va fi analizată și luată în considerare în procesul de elaborare a cadrului normativ secundar al legii.</p> <p>Nu se acceptă. Obiecția menționată va fi analizată și luată în considerare în procesul de elaborare a cadrului normativ secundar al legii.</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	---	--

	<p>Conform prevederilor art. 80 din Legea nr. 131/2015 și a Hotărârii Parlamentului nr. 271/2016 prin care a fost aprobat Regulamentul cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, Agenția examinează contestațiile „formulate în cadrul procedurilor de achiziție”. Din acest considerent, se propune reformularea art. 15¹ alin. (1) în corespundere cu prevederile actelor normative menționate.</p> <p>La art.25, se atestă o discrepanță a prevederilor. Astfel, în alin.(2) lit. h²) se stipulează că, se prezintă pentru aprobare Guvernului proiectul contractului de parteneriat public-privat rezultat în urma finalizării negocierilor pentru proiectele inițiate de organele administrației publice centrale, iar conform lit. h³) contractul de parteneriat public-privat se semnează după aprobarea acestuia de către Guvern. Însă, alin.(4) al aceluiași articol prevede că, orice modificare a contractului de parteneriat public-privat în timpul derulării acestuia se realizează cu aprobarea Guvernului sau a autorității deliberative care a aprobat încheierea contractului, după caz.</p> <p>În scopul asigurării previzibilității, la Capitolul VIII propunem includerea prevederilor privind retroactivitatea legii în privința contractelor, din considerent că au fost aduse modificări asupra anumitor aspecte ale contractelor de parteneriat public-privat, precum și modul de executare a acestor contracte în condițiile modificării Legii nr. 179/2008.</p> <p>La pct. 3.1. din Nota de fundamentare, constatăm, că nu este argumentată cauza sau raționamentul care a dus la micșorarea termenului maxim al contractului de la 50 ani la 35 ani, prevăzut în art. 20¹ alin. (1), dat fiind faptul că, prin micșorarea duratei contractuale pot fi înregistrate pierderile unor venituri prognozate.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 15¹ a fost modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Durata contractului, costurile și veniturile vor fi examinate la etapa întocmirii studiului de fezabilitate. Totodată, art. 20¹ a fost completat cu prevederi conform care stabilesc că durata contractului poate fi prelungită pînă la 40 de ani.</p>
<p>Agenția Proprietății Publice (09-04-213 din 13.01.2025)</p>	<p>Urmare a examinării circularei Cancelariei de Stat nr. 18-69-14120 din 23 decembrie 2024, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică susținerea de principiu a proiectului dat, înaintând următoarele propuneri de modificare a acestuia.</p> <p>La articolul 2¹: alineatul (2): propunem transferul acestei prevederi la art. 3 din Legea nr. 179/2008, aceasta fiind norma generală destinată principiilor aplicate în relațiile de parteneriat public-privat. Concomitent, atragem atenția că de principiu nu pot exista principii de bază și principii accesorii, atât timp cât întreg procesul de</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p>

	<p>inițiere/ pregătire/ derulare a parteneriatului public - privat este și trebuie să fie guvernat de aceleași principii.</p> <p>La articolul 7 alineatul (3): nu se acceptă abrogarea acestei norme, atât timp cât aceasta asigură efectele eventualului refuz al partenerului privat de a-și asuma riscurile comerciale. Înțelegem că această prevedere nu și-ar avea locul în conținutul art. 7 care se referă la principiul echilibrului, însă abrogarea acesteia fără a reglementa în continuare efectele / consecințele refuzului partenerului privat de asumare a riscurilor comerciale inerente parteneriatului, ar permite mai degrabă aplicarea unui tratament inechitabil și o distribuție inegală a riscurilor contractuale.</p> <p>La articolul 14 alineatul (1) litera b): se propune de revizuit redacțional în vederea coerenței normei după modificare.</p> <p>La articolul 17: în eventualitatea în care din denumirea Capitolului IV se propune excluderea textului „OBIECTUL PARTENERIATULUI – PUBLIC PRIVAT” se impune reformularea denumirii capitolului în „FORMELE CONTRACTUALE ALE PARTENERIATULUI PUBLIC – PRIVAT ȘI MODALITĂȚILE DE REALIZARE”.</p> <p>Dacă autorul propune modificarea denumirii Capitolului IV și abrogarea articolului 17 din Legea nr. 179/2008 ținând cont de faptul că articolul 2¹ reglementează obiectul parteneriatului public – privat, atunci se cere o intervenție redacțională în textul articolului 2¹ astfel încât să fie cert și clar ce anume poate constitui obiect al parteneriatului public – privat (alineatul (1)), în special având în vedere că alineatul (5) de la articolul 2¹ reglementează care anume nu poate fi obiect al parteneriatului public – privat.</p> <p>La articolul 19 alineatul (3) propunem substituirea cuvântului „astfel” cu cuvântul „prin”, asigurându-se coerența formulării.</p> <p>La articolul 20 litera p): de exclus, deoarece drepturile și obligațiile Partenerului privat desemnat câștigător în cadrul parteneriatului public-privat nu trebuie cesionate unei terțe persoane.</p> <p>litera s): propunem substituirea cuvântului „împărțire” prin cuvântul „distribuire” deoarece profitul, de regulă se distribuie, nu se împarte.</p> <p>La articolul 25 alineatul (2):</p>	<p>Nu se acceptă întrucât relațiile de parteneriat public-privat nu reprezintă relații cu interes comercial. Proiectul propune ca obiect al parteneriatului furnizarea serviciilor publice sau gestionarea bunurilor de interes public.</p> <p>Se acceptă, s-a redactat</p> <p>S-a redactat conform obiecției Ministerului Energiei.</p> <p>Nu se acceptă. La art. 2¹ alin. (1) se stabilește că, [...] obiectivul principal al parteneriatului public-privat este construirea, modernizarea și/sau reconstrucția infrastructurii publice în vederea asigurării furnizării unor servicii publice în domeniul de competență al partenerului public.</p> <p>Se acceptă, s-a substituit.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea autorului nu este argumentată, în special prin prisma că contractele de PPP sunt de lungă durată</p> <p>Se acceptă, s-a substituit (actualmente lit. t)</p>
--	--	--

	<p>litera c): după cuvintele „fezabilitate de către Agenție” se completează cu cuvintele „și Ministerul Finanțelor”.</p> <p>litera c) și c¹): de revizuit, dat fiind faptul că norma lit. c¹) în redacția propusă dublează acțiunile prevăzute în art. 25 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 179/2008.</p> <p>La punctul 35 din proiect: De principiu, în situația în care Legea nr. 179/2008 se completează cu Capitolul VII¹ care va reglementa procedura și instrumentele de control al realizării parteneriatului public – privat și deoarece scopul acestei inițiative legislative este inclusiv racordarea legii la Aquis – ul comunitar, propunem abrogarea articolului 30⁴ din Legea nr. 179/2008.</p> <p>Or, conform comunicatelor Comisiei Europene privind parteneriatul public – privat și comunicării interpretative a Comisiei privind aplicarea dreptului comunitar în domeniul contractelor de achiziții publice și al concesiunilor în cazul parteneriatelor publice – private și Cartea verde al parteneriatului public – privat și legislația comunitară privind contractele publice și de concesiune (COM (2004)327 din 30.04.2004), nu este prevăzută monitorizarea realizării parteneriatului public – privat ca și mecanism de supraveghere separat de procesul de control care trebuie realizat de partenerul public. Astfel, procesul de monitorizare a realizării PPP trebuie să facă parte din procesul de control astfel cum acesta este propus prin Capitolul VII¹, motive din care se impune completarea acestui capitol cu procedura de monitorizare ca parte componentă a procesului de controlul.</p> <p>La articolul 36¹: recomandăm revizuirea textului alineatelor (1) și (4) în vederea corelării lor.</p> <p>La articolul 36² alineatul (3): cuvintele „Dacă, prin modificarea condițiilor de realizare a parteneriatului public-privat, s-au adus prejudicii unuia dintre parteneri, partea vinovată va fi obligată să repare aceste prejudicii” – de exclus. Recomandăm ca norma în redacția dată să se regăsească în contractul de parteneriat public-privat, dar nu în lege.</p> <p>Totodată, nu este clar când și cum pot fi modificate unilateral condițiilor de realizare a parteneriatului public-privat, dat fiind faptul că potrivit art. 992 alin. (1) al Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, <i>Contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.</i></p>	<p>Se acceptă, s-a completat.</p> <p>Se acceptă, s-a revizuit</p> <p>Se acceptă, art. 30⁴ s-a abrogat.</p> <p>Se acceptă, s-a modificat.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea nu este argumentată.</p> <p>Nu se acceptă. Art. 20 alin. (1) lit. r) stabilește că [...] Contractul de parteneriat public-privat prevede/reglementează dreptul partenerului public de a modifica unilateral anumite părți</p>
--	---	--

	<p>Subsecvent, având în vedere că prin acest proiect de lege concesiunile nu mai fac parte din obiectul parteneriatului public – privat și deoarece actualmente sunt în vigoare contracte PPP care au ca obiect concesiuni de servicii, se cere completarea proiectului de lege cu dispoziții finale și tranzitorii care să reglementeze situația acestor contracte după intrarea în vigoare a acestor modificări. Și nu în ultimul rând, proiectul de lege necesită a fi consultat complex pentru a se asigura coerența acestuia cu principiile, obiectivele și bunele practici OCDE privind guvernarea publică a parteneriatelor public-private.</p>	<p>ale contractului și dreptul partenerului public de a denunța unilateral contractul.</p> <p>Se acceptă, proiectul a fost completat</p>
<p>Ministerul Mediului (13-05/71 din 14.01.2025)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p>Ministerul educației și Cercetării (08/5-09/217 din 15.01.2025)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (2025PLP-78 din 16.01.2025)</p>	<p>În contextul examinării proiectului Legii pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024), Vă comunicăm următoarele.</p> <p>1) Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord:</p> <p>La articolul 2:</p> <p>observăm că sfera noțiunii de „investitor privat” cuprinde doar persoanele juridice sau asociații de persoane juridice, pe când în sfera noțiunii de „oferant” sunt incluse și persoanele fizice. În opinia Ministerului, sfera noțiunii de „investitor privat” nu poate fi mai îngustă decât cea de „oferant”, întrucât din definiții se deduc că sunt aceeași subiecți de drept, doar că sunt desemnați prin termeni diferiți în funcție de etapa la care se află procesul de stabilire a parteneriatului public-privat.</p> <p>Noțiunea de „investiții realizate în cadrul proiectului”, potrivit definiției, obiectul investiției îl constituie doar „reabilitarea și/sau extinderea unui bun sau a unor bunuri în cadrul contractului de parteneriat public-privat”, pe când articolul 2¹ alineatul (1) definește parteneriatul public-privat ca acea formă de colaborare care are ca obiectiv „construirea, modernizarea și/sau reconstrucția infrastructurii publice”. După cum se poate observa, întinderea obiectului parteneriatului public-privat este diferit</p>	<p>Nu se acceptă. Investitorul privat asigură finanțarea necesară realizării investițiilor din surse proprii, iar ofertant înaintează oferta în vederea stabilirii unui parteneriat public-privat</p> <p>Nu se acceptă. Potrivit noțiunii: <i>investiții realizate în cadrul proiectului</i> - investiții care au drept obiect <u>realizarea</u> sau, după caz, reabilitarea și/sau extinderea unui bun sau a unor bunuri în cadrul contractului de parteneriat public-privat</p>

	<p>reglementat în normele menționate, ceea ce în opinia Ministerului, influențează claritatea actului normativ.</p> <p>La articolul 8 alineatul (2), observăm că în legislația civilă instituția „filialelor” a fost substituită cu instituția „sucursalelor” persoanei juridice. Mai mult ca atât, reieșind din faptul că articolul 240 alineatul (3) din Codul civil, stabilește că „Sucursala nu este persoană juridică” este de conceput ca aceasta să depune oferte în cadrul procedurii de selectare a parteneriatului privat, avînd în vedere că în sfera noțiunii de „oferant” se includ doar persoanele juridice sau fizice.</p> <p>2) Propuneri care poartă caracter de recomandare:</p> <p>La articolul 20, întrucît se reglementează conținutul contractului de parteneriat public-privat, propunem substituirea textului „prevede/reglementează cel puțin următoare aspecte” cu textul „conține clauze obligatorii cu privire la:”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (21-216 din 16.01.2025)</p>	<p>Ca urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarele.</p> <p>În conținutul Notei de fundamentare la proiectul de lege (compartimentul nr.2.2.), autorul (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării) explică că, proiectul de lege este necesar în vederea clarificării detaliate a cadrului legislativ privind parteneriatele public-private și distincția lor esențială față de contractele de concesiune și față de contractele de achiziții publice, precum și pentru a evita suprapunerile sau interpretările ambigue între diferite tipuri de contracte reglementate, asigurând o delimitare clară și coerentă a domeniului fiecărei legislații în parte. Prin urmare, susținem prezenta inițiativă de clarificare a regimului juridic al contractului de parteneriat public-privat în coraport cu cel al contractelor de achiziție publică și concesiune.</p> <p>Astfel, din această perspectivă, recomandăm autorului a aduce argumente suplimentare în Nota de fundamentare la proiect și/sau a reglementa cu claritate în proiect dacă un „contract de parteneriat public-privat” poate fi asimilat unui „contract de stat”, în sensul Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, o noțiune relativ nouă care la fel creează anumite interpretări și confuzii în aplicabilitate.</p>	<p>Nu se acceptă. Potrivit art.2 din Legea nr.595/1999, <i>contract de stat – <u>acord încheiat</u></i> de organul responsabil în numele statului, al Guvernului, al ministerelor, al altor autorități administrative centrale sau al altor instituții abilitate ale statului <i>cu alt stat, guvern, cu o organizație internațională, respectiv, cu instituțiile financiare străine fondate de acestea care nu au calitatea de subiect de drept internațional, în domeniul economic,</i></p>

	<p>Subsecvent, la pct.12 al proiectului de lege, ce vizează redacția art.13 lit.b), propunem substituirea cuvintelor „interes național” cu „interes public”, în vederea asigurării uniformității terminologice pe parcursul textului proiectului, autorul definind la art.2 semnificația noțiunii de „interes public”.</p> <p>Totodată, la pct.35 al proiectului, referitor la art.36¹ privind controlul realizării parteneriatului public-privat, remarcăm că nu a fost finalizată intervenția normativă propusă la alin.(3) al articolului menționat, nefiind stabilit <i>ce se întâmplă atunci când încălcările clauzelor contractuale și orice alte abateri identificate prin control nu se înlătură imediat sau în termenul convenit prin acordul scris dintre partenerul public și partenerul privat</i>. Respectiv, propunem completarea normei care să prevadă că, <i>dacă partenerul privat nu respectă acordul încheiat și nu înlătură imediat sau în termenul convenit abaterile identificate prin control, partenerul public poate să solicite unilateral rezoluțiunea contractului sau impunerea unor penalități și/sau repararea unor prejudicii în cazul existenței acestora</i>.</p> <p>În continuare, la art.36² alin.(1), în cazul enunțului al doilea, textul „respectarea cerințelor față de documentația de proiect, documentația tehnică și de reglementare tehnică” se va substitui cu textul „respectarea cerințelor prevăzute prin documentația de proiect, documentația tehnică și reglementările tehnice”.</p>	<p><i>comercial, financiar și în alte domenii și care nu este guvernat de normele dreptului internațional public.</i></p> <p>Totodată, parteneriatul public-privat este o formă de colaborare contractuală, stabilită pe termen lung (de minimum 5 ani), între un partener public și unul privat, având ca obiectiv principal construirea, modernizarea și/sau reconstrucția infrastructurii publice în vederea asigurării furnizării unor servicii publice în domeniul de competență al partenerului public.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat.</p> <p>Se acceptă, s-a completat.</p> <p>Se acceptă, s-a substituit.</p>
<p>Ministerul Finanțelor (17-04/28/65 din 20.01.2025)</p>	<p>Ministerul Finanțelor, la indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-14120 din 23.12.2024, privind avizarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.179/2008</p>	

	<p>cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024), comunică următoarele.</p> <p>În conformitate cu pct. 3 din proiect, se completează cu art. 21 alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) Contractul de parteneriat public-privat se atribuie potrivit prevederilor Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, ale Legii privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii sau ale Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, după caz, conform concluziilor studiului de fezabilitate elaborat în funcție de obiectul contractului și de modalitatea în care se realizează transferul unei părți semnificative a riscului de operare de natură economică, în legătură cu exploatarea lucrărilor și/sau a serviciilor în cauză.”</p> <p>În sensul respectării normei date, urmează a fi revizuite sau excluse prevederile repetitive sau contradictorii ce reglementează procesul de atribuire a contractului, și anume: art. 5, art. 25 alin.(2) lit. (e)-h 1 , i), art. 26, art. 27, art. 29.</p> <p>Reieșind din prevederile art. 2¹ alin. (4) din proiectul de lege, art. 15¹ urmează a fi exclus.</p> <p>Prevederile art.10¹ lit.c) urmează a fi completate cu cerințele de incompatibilitate stabilite în Legea nr.74/2020 și Legea privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.</p> <p>Totodată reieșind din definiția și obiectivul parteneriatului public-privat stabilită la art. 2¹ alin. (1), incompatibile cu noțiunile de achiziție publică și achiziție sectorială, contract de achiziție publică/sectorială definite în Legea nr. 131/2015 și Legea nr. 74/2020, se propune ca atribuirea contractului de parteneriat public-privat să se efectueze în exclusivitate în conformitate cu prevederile Legii privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.</p> <p>Cu referire la extinderea atribuțiilor Ministerului Finanțelor, propuse la pct. 12 (modificarea articolului 13) se menționează, că actualmente Ministerul Finanțelor nu are în structura sa subdiviziune, care să asigure monitorizarea și gestionarea riscurilor și a angajamentelor financiare.</p> <p>Rolul Ministerului Finanțelor în cadrul parteneriatului public-privat este de a monitoriza utilizarea eficientă, transparentă și conformă a resurselor financiare publice alocate proiectelor de interes național. Respectiv, extinderea atribuțiilor ministerului pentru a include gestionarea riscurilor financiare și fiscale aferente proiectului de parteneriat, ceea ce indirect presupune și riscurile legate de partenerul</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Nu se acceptă, considerăm necesar păstrarea acestor prevederi.</p> <p>Nu se acceptă. Art. 15¹ a fost modificat</p> <p>Se acceptă, s-a completat</p> <p>Nu se acceptă. Decizia privind modul de atribuire a contractului să fie aprobată în baza studiului de fezabilitate și poate fi realizată inclusiv în conformitate cu Legea privind achizițiile publice</p> <p>S-a modificat, s-a modificat. Totodată, precizăm că competențele MF au fost extinse reiesind din recomandările înaintate de Banca Mondială.</p>
--	--	--

	<p>privat, nu intră în competența funcțională a Ministerului Finanțelor și depășește aria sa de responsabilitate.</p> <p>Mai mult ca atât, monitorizarea proiectelor de parteneriat public-private este reglementată de legislația în vigoare. Astfel, potrivit articolului 30⁴ din Legea cu privire la parteneriatul public-privat nr.179/2008, partenerul public instituie o comisie de monitorizare, care include specialiști din economie, finanțe, fiscalitate, jurisprudență în domeniul specific al parteneriatului. Această comisie are rolul de a supraveghea întregul proces de implementare al contractului de parteneriat, având atribuții clare de control și evaluare. De asemenea, comisia poate iniția controale fiscale, tehnice și alte tipuri de verificări necesare pentru a asigura respectarea executării contractului de parteneriat.</p> <p>La punctul 13, la art.14, alin. (1), lit. f), cuvintele „pagine web a” se substituie cu cuvintele „site-ul web al”.</p> <p>De revizuit prevederile art.15 din lege, întrucât nu este stabilit de competența cui ține elaborarea studiului de fezabilitate, în cazul în care partener public este autoritate publică locală.</p> <p>La punctul 19, la art.18 alin. (1), de completat cu forma de parteneriat public-privat clasic fără instituirea societății de proiect.</p> <p>La punctul 20, la art.19:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alin.(3) lit. b) de completat cu sintagma „în cazul parteneriatului public-privat instituțional“. <p>Or, conform prevederilor art.18, alin.(1), în cazul parteneriatului public-privat contractual societatea de proiect are capital social deținut integral de către partenerul privat. Prin urmare, partenerul public nu poate depune mijloace bănești în capitalul social al entității.</p> <ul style="list-style-type: none"> - alin. (3) lit. e) de exclus, deoarece autoritatea publică (partenerul public) nu poate acorda garanții de stat pentru împrumuturile partenerului privat. - alin. (9) se propune de expus în următoarea redacție: „Plățile în cadrul parteneriatului public-privat către societatea de proiect sau partenerul privat se efectuează exclusiv pe parcursul realizării proiectului de parteneriat public-privat.”. <p>Propunerea este argumentată prin faptul, că aprobarea proiectelor contractelor de parteneriat public-privat este și de competența autorităților administrației publice locale, respectiv plățile nu pot fi atribuite doar bugetului de stat.</p> <p>La punctul 21, aferent art. 20, de completat cu textul „, z) mărirea redevenței”.</p> <p>Potrivit prevederilor art. 35¹, alin. (2), plata redevenței și toate celelalte plăți se</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Forma clasică fără instituirea societății de proiect este forma contractuală.</p> <p>Se acceptă, s-a modificat.</p> <p>Se acceptă, s-a exclus</p> <p>Se acceptă, s-a modificat.</p> <p>Se acceptă, s-a modificat.</p>
--	--	--

	<p>efectuează conform condițiilor prevăzute de contractul de parteneriat public-privat, potrivit prevederilor Codului fiscal nr.1163/1997 referitoare la încasarea obligațiilor fiscale.</p> <p>Prin urmare, considerăm că mărimea redevenței trebuie să fie un element obligatoriu al contractului de parteneriat public. Suplimentar, propunem completarea art. 20 cu alin. (2) cu următorul cuprins: „(2) Contractul de parteneriat public-privat nu poate prevedea scutirea de la plata redevenței pe o anumită perioadă de timp”.</p>	Se acceptă. S-a completat.
<p>Consiliul Concurenței (scr.DJ-06/52-67 din 24.01.2025)</p>	<p>1. La propunerea de expunere într-o nouă redacție a art. 8 din Legea nr. 179/2008, în scopul asigurării unei concurențe efective la procedura de selectare a partenerului privat și utilizării uniforme a termenilor definiți de Legea concurenței nr.183/2012, dispozițiile alin. (2) al art.8 din proiect se propun a fi expuse în sensul că se interzice participarea, în calitate de ofertanți, la una și aceeași procedură de selectare a partenerului privat a întreprinderilor dependente pentru a asigura concurența liberă și a preveni practicile anticoncurențiale.</p> <p>Astfel, pentru a asigura o concurență efectivă pentru piață și neadmiterea mimării concurenței de către întreprinderile dependente, care sunt definite de art.4 al Legii concurenței nr.183/2012, ca întreprinderile ce fac parte din același grup de întreprinderi sau sunt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane, este necesar de a fi întrezis expres participarea întreprinderilor dependente, întrucât din punct de vedere concurențial întreprinderile dependente sunt tratate ca o unitate economică unică.</p> <p>2. În aceeași ordine de idei, propunem revizuirea alin.(3) al art.8 din Legea nr. 179/2008 și expunerea propoziției a doua în sensul ca numărul participanților trebuie să fie suficient pentru a asigura concurența efectivă între ofertanții invitați să participe la concursul de selectare a partenerului privat.</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p>		
<p>Centrul de Arminizare a Legislației (31/02-69-1004 din 30.01.2025)</p>	<p><i>Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</i></p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat își propune modificarea cadrului juridic național în domeniul parteneriatului public-privat în scopul modernizării instituției parteneriatului public-</p>	

privat, precum și înlăturării lacunelor legislative și a reglementărilor cu sens echivoc în domeniu.

Deși, la nivel UE nu există o legislație consolidată care ar reglementa în mod specific proiectele de parteneriat public-privat (PPP), procedura de achiziții publice și implementarea proiectelor de parteneriat public-privat, aceste aspecte sunt abordate de diverse acte legislative sectoriale ale UE, iar la nivel general de cele privind achizițiile publice, ajutoarele de stat și finanțele publice.

Astfel, proiectul național propus spre examinare reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației RM cu legislația UE în domeniul achizițiilor publice, în măsura în care Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice transpune parțial Directiva 2014/24/UE, Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii transpune parțial Directiva 2014/23/UE, iar Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale transpune parțial Directiva 2014/25/UE.

Totodată, menționăm tangența între prevederile Legii nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii și ale Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat, în măsura în care alin. (5) al art. 18 al acesteia prevede că, realizarea parteneriatului public-privat prin intermediul contractului de concesiune are loc în conformitate cu legislația privind concesiunile. Consecutiv, remarcăm că alin. (5) din art. 2 al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice prevede că, aceasta se aplică, în modul corespunzător, formelor de parteneriat public-privat neinterzise de lege, precum și în cazul atribuirii contractelor de concesiune de lucrări publice. Totodată, alin. (8) din art. 6 al Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (utilități) prevede că, decizia de atribuire a unui singur contract sau de atribuire a mai multor contracte separate nu poate fi luată în scopul excluderii contractului sau a contractelor din domeniul de aplicare a prezentei legi sau, după caz, a Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice sau a Legii nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii. În context, în rezultatul examinării proiectului național prin prisma actelor UE în domeniul achizițiilor publice și recomandărilor prezentate de DG GROW, **comunicăm următoarele.**

Reieșind din aplicabilitatea principiului subsidiarității domeniului reglementat, termenul de parteneriat public-privat („PPP”) este definit în legislația secundară a UE¹. Astfel, conform prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, „parteneriatele publice-private” (PPP) înseamnă forme de cooperare între organismele

publice și sectorul privat care urmăresc să îmbunătățească realizarea investițiilor în proiecte de infrastructură sau în alte tipuri de operațiuni care furnizează servicii publice prin partajarea riscurilor, prin punerea în comun a cunoștințelor specializate din sectorul privat sau prin surse de capital suplimentare”. În general, termenul se referă la forme de cooperare între autoritățile publice și mediul de afaceri care vizează asigurarea finanțării, construcției, renovării, gestionării sau întreținerii unei infrastructuri sau furnizarea unui serviciu.

Totodată, menționăm două instrumente juridice neobligatorii (soft law) domeniului - Cartea verde a Comisiei privind parteneriatele public-privat și dreptul comunitar în domeniul contractelor de achiziții publice și al concesiunilor publicată în 2004² și Comunicarea interpretativă a Comisiei privind aplicarea dreptului comunitar în domeniul contractelor de achiziții publice și al concesiunilor în cazul parteneriatelor public-privat interinstituționale (IPPP)” emisă în 2008³, care definesc elementele distinctive ce caracterizează PPP-urile: (i) durata relativ lungă a relației, care implică cooperarea dintre partenerul public și partenerul privat cu privire la diferite aspecte ale unui proiect planificat; (ii) modul de finanțare a proiectului, parțial din sectorul privat, uneori prin aranjamente complexe între diverși actori. Cu toate acestea, fondurile publice - în unele cazuri destul de substanțiale - pot fi adăugate la fondurile private; (iii) rolul important al operatorului economic, care participă la diferite etape ale proiectului (proiectare, finalizare, implementare, finanțare). Partenerul public se concentrează în primul rând pe definirea obiectivelor care trebuie atinse în ceea ce privește interesul public, calitatea serviciilor furnizate și politica de stabilire a prețurilor și își asumă responsabilitatea pentru monitorizarea respectării acestor obiective; (iv) repartizarea riscurilor între partenerul public și partenerul privat, căruia îi sunt transferate riscurile suportate în general de sectorul public. Cu toate acestea, un PPP nu înseamnă neapărat că partenerul privat își asumă toate riscurile sau chiar cea mai mare parte a riscurilor legate de proiect. Distribuția exactă a riscului este determinată de la caz la caz, în funcție de capacitatea părților în cauză de a evalua, controla și face față acestui risc.

Reieșind din cele expuse, menționăm că definiția națională a PPP prevăzută în art. 2¹, alin. (1), reflectă doar forma contractuală a PPP, nu și cea instituțională prevăzută de actele UE menționate *supra*. Totodată, menționăm că prevederile art. 18 din Legea nr. 179/2008 prevede ca formă a PPP și parteneriatul public-privat instituțional. În context, se impune ajustarea definiției propuse de proiect, inclusiv, prin prisma prevederilor în vigoare.

Se acceptă, art. 2¹ alin. (1) a fost modificat

	<p>PPP-urile nu reprezintă o categorie distinctă de contractele de achiziție sau contractele de concesiune, ci sunt de fapt forme specifice uneia dintre cele două categorii. În context, proiectul de lege la art. 2¹, alin. (4) prevede că se atribuie potrivit prevederilor Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, ale Legii nr. 121/2018 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii sau ale Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale în funcție de modul în care contractul se încadrează în una sau alta dintre categoriile definite de legile respective. Astfel, recomandăm excluderea prevederilor repetitive sau contradictorii din proiectul de lege național ce reglementează procesul de atribuire a contractului cu cele prevăzute deja în legislația națională.</p> <p>În context, conceptual, atâta timp cât procedurile de atribuire sunt acoperite din punct de vedere juridic de una dintre legile de transpunere a acquis-ului UE, celelalte prevederi, cum ar fi cele care detaliază unele modalități de realizare a PPP în practică, posibilitatea înființării unei firme de proiect, aspecte specifice privind finanțarea, obligațiile privind realizarea de studii de fezabilitate/studii de oportunitate sau alte condiții speciale, pot fi menținute în Legea nr. 179/2008.</p> <p>Art. 15¹ din proiectul de lege stabilește Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor în calitate de autoritate publică autonomă și independentă care examinează contestațiile privind atribuirea contractelor de parteneriat public-privat în conformitate cu Cap. X din Legea nr. 131/2015. Totuși, proiectul național nu conține careva prevederi specifice aplicabile procedurilor de soluționare a contestațiilor pentru PPP (contractuale și instituționale).</p> <p>Totodată, reieșind din caracterul complex al domeniului reglementat, recomandăm crearea cadrului metodologic aferent necesar implementării prevederilor legale (ghiduri, contracte-tip, instrumente precum liste de verificare, matrice a riscurilor etc.), prin preluarea bunelor practici internaționale existente.</p> <p>În concluzie, ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul de lege urmează a fi definitivat și îmbunătățit prin prisma obiecțiilor și recomandărilor expuse în prezentul Aviz, precum și revizuit prin prisma prevederilor existente în domeniul achizițiilor publice.</p> <p>La fel, menționăm că, în cadrul ședinței de screening bilateral pe Capitolul 5, Comisia Europeană a solicitat transmiterea proiectelor de legi privind concesiunile și PPP pentru consultare prealabilă. Consecutiv, în scopul asigurării respectării procedurilor stabilite la pct. 172 și 240 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin HG nr. 610/2018</p>	<p>Se acceptă, proiectul a fost modificat conform obiecțiilor și propunerilor recepționate.</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă. După aprobarea legii va fi elaborat cadrul metodologic aferent implementării prevederilor legale (temeiul art.11 din Legea nr.179/2008)</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. La data de 09.01.2025 proiectul a fost transmis către Comisia Europeană (nr. scrisorii 14-78142) pentru examinare. Totodată, precizăm că proiectul de lege pentru</p>
--	--	--

	<p>și la pct. 16, 39, 61 din Regulamentul privind armonizarea, aprobat prin HG nr. 1171/2018 și efectului scontat al consultării, se recomandă recepționarea opiniei Comisiei și definitivarea, după caz, a proiectului potrivit observațiilor acesteia până la remiterea proiectului pentru examinare și aprobare de către Guvern.</p> <p><i>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i></p>	<p>modificarea Legii nr.179/2008 (în redacția precedentă) a fost transmis pentru examinare Comisiei Europene. În acest sens comunicăm că obiecțiile/propunerile înaintate de către Comisia Europeană în urma examinării proiectului precedent au fost luate în considerare la etapa elaborării proiectului în cauză.</p>
<p>Avizare și consultare publică repetată</p>		
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 35 din 31.01.2025)</p>	<p>1. Considerații generale Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat (număr unic 1127/MDED/2024), în continuare Proiect CALM a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL), stabilind următoarele.</p> <p>2. Legislația aplicabilă</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14; ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006; ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006; ❖ Legea nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat; ❖ Codului civil al Republicii Moldova, nr.1107/2002. <p>3. Constatări/obiecții CALM menționează că Proiectul, conform Notei de fundamentare, este elaborat în scopul alinierii legislației naționale la acquis-ul UE. Respectiv, în rezultatul examinării Proiectului, vă comunicăm următoarele.</p> <p>1) La pct. 10 din Proiect (privind introducerea alineatului (2) (“(2) Principiul libertății contractuale se interpretează în contextul accepțiunii oferite de art. 993 a Codului civil al Republicii Moldova nr.1107/2002”) referința la prevederile Codului civil creează distorsiuni și chiar riscuri în protejarea interesului public, respectiv se propune a fi exclus punctul respectiv.</p>	<p>Nu se acceptă. Art. 9 din lege stabilește ”Principiul libertății contractuale”, iar Art. 993 din Codul civil reglementează ”Libertatea contractului”. În acest sens, nu este</p>

	<p>2) La pct. 15 din Proiect (privind completarea art. 15 alin. (1) lit. b) din Lege) apare problema asigurării APL cu resurse privind obligativitatea studiului de fezabilitate, deși pot fi situații când acesta nu-i necesar. Propunem ca acest element să fie facultativ pentru APL.</p> <p>3) La pct. 24 din Proiect (privind noul alin. (1¹) a art. 25 din Lege), la sintagma „durata contractului” nu este clar despre ce lege specială este vorba, odată ce prevederile anterioare permit prelungirea până la 40 de ani.</p> <p>4) La pct. 24 din Proiect (privind noua literă d) din alin. (2) a art. 25 din Lege) nu este clar care este atribuția Guvernului privind aprobarea parteneriatelor publice-private de la nivel local, în mod firesc ar fi competența APL deliberativă (consiliul, etc.). Prevederile necesită revizuire, inclusiv noile litere h¹) h⁴) necesită a fi completate cu specificul local.</p> <p>5) Pct. 27 din Proiect, dar și în general art. 27 din Lege, nu este adaptat la specificul APL. Oare Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției are reprezentanți (servicii desconcentrate) la nivel local? Prevederile necesită revizuire și adaptate la nivel local, deoarece cele propuse în Proiect are în vedere doar nivelul central.</p>	<p>argumentată propunerea privind excluderea alin. (2) din Art.9 din proiect.</p> <p>Nu se acceptă. Scopul introducerii acestei obligativități este de a asigura o planificare riguroasă și o fundamentare solidă a proiectelor de parteneriat public-privat (PPP), reducând riscurile asociate inițierii unor proiecte insuficient analizate. Studiul de fezabilitate oferă o analiză detaliată a viabilității proiectului, inclusiv costuri, beneficii și riscuri, esențială pentru selectarea unui partener privat. O documentație bine pregătită, bazată pe un studiu de fezabilitate, poate spori încrederea potențialilor parteneri privați în succesul proiectului. Fără un studiu de fezabilitate, există riscul de inițiere a unor proiecte neviabile sau nesustenabile.</p> <p>Prevederile art.25 alin. (1¹) stabilesc că durata contractului, care a fost încheiat pentru perioada de 35 de ani poate fi prelungită doar în temeiul unei legi speciale.</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	---	--

	<p>6) Proiectul nu conține prevederi clare privind natura contractului de parteneriat public-privat cum ar fi dacă acesta reprezintă o categorie de contracte administrative, la fel modul de soluționarea judiciară: este vorba de una specializată - contenciosul administrativ, precum și conexiunile cu prevederile respective ale Codului administrativ al Republicii Moldova?</p> <p>7) La fel Proiectul nu conține prevederi generale privind formele de răspundere ale participanților la raporturile de parteneriat public-privat, în afară de răspunderea contractuală a partenerilor public sau privat?</p> <p>8) Si în final, în contextul termenului maximal de 40 de ani al contractelor de parteneriat public – privat din Proiect, menționat anterior, prevederile tranzitorii din Proiect (cum ar fi Art. II din Proiect) nu spun nimic despre contractele deja încheiate pe un termen de 50 de ani conform legislației în vigoare (admitem că pot exista, respectiv autorul nu aduce careva informații), dar aceasta se referă la garantarea investițiilor private în legătură cu schimbarea defavorabilă a legislației. Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus.</p>	<p>Proiectul de lege nu trebuie să conțină prevederi privind natura contractului deoarece nu este subiectul de reglementare a acestuia. Totodată, menționăm că proiectul a fost completat cu cap. VII² ”SOLUȚIONAREA CONTESTAȚIILOR ȘI LITIGIILOR”, prin care este reglementată procedura de examinare a contestațiilor.</p> <p>Modalitățile de răspundere vor fi incluse în clauzele contractului.</p> <p>Se acceptă, s-a completat</p>
<p>Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (nr.05/308/25 din 04.02.2025)</p>	<p>Reținem că la definitivarea proiectului de lege au fost luate în considerație parțial propunerile înaintate prin Avizul nr. 05/73/25 din 10.01.2025 al ANSC, totodată reiterăm următoarele propuneri:</p> <p>Completarea proiectului de Lege cu o normă prin care să fie reglementat că Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor examinează și soluționează contestațiile în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 271 din 15.12.2016.</p> <p>O altă normă cu care se consideră oportun să se completeze proiectul de lege, se referă la reglementarea soluțiilor pe care le poate pronunța Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor, analogic prevederilor art. 86 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice.</p> <p>În scopul reglementării termenului de soluționare a contestațiilor, având în vedere specificul și complexitatea procedurilor de parteneriat public-privat, se propune de completat art. 36⁶ cu un alineat nou (2) cu următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă, s-a completat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>

	<p>„Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor are obligația de a soluționa în fond contestația în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii contestației, iar în situația incidenței unei excepții care împiedică examinarea în fond a contestației, se va expune pe marginea acesteia în termen de 15 zile. În cazuri temeinic justificate, termenul de soluționare a contestației poate fi prelungit o singură dată cu 15 zile lucrătoare.”</p> <p>Alineatele următoare se vor renumera. La art. 36⁷ din proiectul de Lege se propune excluderea sintagmei ”atribuirea”, or potrivit art. 15¹ alin. (2) din proiectul de Lege, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor este investită cu rolul soluționării contestațiilor privind atribuirea contractelor de parteneriat public privat. În contextul celor menționate, Agenția susține adoptarea Legii pentru modificarea Legii nr.179/2008 cu privire la parteneriat public-privat, ținând cont de cele menționate supra în vederea evitării neconcordanțelor și lacunelor legislative.</p>	<p>Se acceptă, s-a exclus</p>
Expertizare		
<p>Centrul național Antocorupție (nr. ELO25/10316 din 31.01.2025)</p>	<p>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</p> <p>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</p> <p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.</p> <p>Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului</p> <p>Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; 	

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțul privind inițierea și consultarea publică a acestuia, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13501; https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13843. Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop dezvoltarea unui cadru legislativ favorabil investițiilor și îmbunătățirea eficienței PPP.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. Potrivit notei de argumentare a proiectului Aprobarea proiectului de act normativ nu implică bugetarea unor cheltuieli sau costuri imediate, care să fie reflectate pe bugete componente ale bugetului public național.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, redacția propusă necesită o revizuire prin prisma normelor de tehnică legislativă citate supra, sub aspectul uniformizării terminologiei utilizate în cadrul proiectului și adaptării unor noțiuni la prevederile cadrului normativ primar.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului necesită o reconsiderare prin prisma cadrului normativ primar (Cod Civil, Legii concurenței nr.183/2012, Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023).

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea entităților publice/agenților publici în contextul realizării proiectelor de interes public. Analiza prevederilor propuse, denotă unele carențe ce pot condiționa difuncționalitatea proceselor administrative reglementate, după cum urmează:

- delimitării conceptelor de responsabilitate și răspundere a partenerului public și partenerului privat;

- utilizării formulelor permissive de reglementare a activității agentului public;
- accesul la informația privind partenerul privat; etc.

Aspectele date au fost analizate suplimentar în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Art.I pct.2

2. Articolul 2 va avea următorul cuprins: ”Articolul 2. Noțiuni principale interes public - orice beneficiu ale cărui formă și valoare se determină prin decizie a partenerului public, obținut în folosul partenerului public, al persoanelor care locuiesc și/sau activează pe teritoriul Republicii Moldova;

persoană afiliată – orice persoană asupra căreia se poate exercita, direct sau indirect, o influență dominantă sau care poate exercita o influență dominantă, sau care, în urma asocierii cu o altă persoană, se află sub influența dominantă a acesteia, alte persoane stabilite la art. 203 din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002. Influența dominantă se prezumă în cazul în care o persoană, în mod direct sau indirect, deține majoritatea capitalului social subscris ce îi permite să numească ori să revoce majoritatea membrilor organului de supraveghere (consiliului) al persoanei juridice, organul executiv sau majoritatea membrilor organului executiv și/sau cenzorul ori majoritatea membrilor comisiei de cenzori;

Obiecții:

Noțiunea de "persoană afiliată " este reglementată de prevederile art.203 Cod Civil, după cum urmează:

Articolul 203. Persoanele afiliate. (1) În sensul prezentului cod, sînt persoane afiliate persoanei juridice:

a) membrii consiliului, membrii organului executiv, membrii comisiei de cenzori, persoanele cu funcții de răspundere ale organizației gestionare (administrator fiduciar), conducătorul auditorului care exercită funcțiile comisiei de cenzori, alte persoane cu funcții de răspundere, după caz (conducătorii sucursalelor, contabilul-șef etc.);

- b) soțul/soția, rudele și afiii pînă la gradul al doilea inclusiv ale persoanelor fizice specificate la lit.a);
- c) persoana fizică sau juridică care, individual ori împreună cu persoanele specificate la lit.a) și b), deține controlul în persoana juridică respectivă;
- d) societatea comercială în care persoana juridică respectivă, individual sau împreună cu persoanele specificate la lit.a) și b), deține controlul;
- e) persoana juridică împreună cu persoanele specificate la lit.a) sau persoana fizică care acționează în numele ori pe contul persoanei juridice respective;
- f) persoana juridică împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit.a) sau persoana fizică în numele ori pe contul căreia acționează persoana juridică respectivă;
- g) persoana juridică împreună cu persoanele specificate la lit.a) sau persoana fizică care acționează în comun cu persoana juridică respectivă;
- h) persoana juridică care, în comun cu persoana juridică dată, se află sub controlul unei persoane terțe.
- (2) În sensul prezentului cod, sînt persoane afiliate persoanei fizice:
- a) soțul/soția, rudele și afiii pînă la gradul al doilea inclusiv ale persoanei fizice respective;
- b) societatea comercială în al cărei capital persoana fizică respectivă, individual sau împreună cu persoanele specificate la lit.a), deține controlul;
- c) persoana juridică care împreună cu persoanele specificate la alin.(1) lit.a) sau persoana fizică care acționează în numele sau pe contul persoanei fizice respective;
- d) persoana juridică sau fizică în numele sau pe contul căreia acționează persoana fizică respectivă.
- (3) Există control în situația în care persoana fizică sau juridică corespunde cel puțin uneia dintre următoarele condiții:
- a) deține, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat, majoritatea participațiilor cu drept de vot ale unei persoane juridice;
- b) deține, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat, un număr de participațiuni cu drept de vot ce îi permite să numească ori să revoce majoritatea membrilor organului de supraveghere (consiliului) al persoanei juridice, organul executiv sau majoritatea membrilor organului executiv și/sau cenzorul ori majoritatea membrilor comisiei de cenzori;
- c) exercită o influență dominantă asupra unei persoane juridice al cărei membru este, în temeiul unui contract încheiat cu persoana juridică în cauză sau al unei clauze din actul de constituire ori din statutul persoanei juridice;

d) este membru al unei persoane juridice și controlează singură, în temeiul unui acord încheiat cu alți membri ai persoanei juridice în cauză, majoritatea drepturilor de vot.

(4) Controlul se prezumă atunci când majoritatea membrilor organului de supraveghere (consiliului) a fost desemnată prin votul unui membru al persoanei juridice pe parcursul a 2 ani financiari succesivi. Acel membru se consideră că a votat pentru aceste desemnări dacă, în decursul anului financiar în cauză, a deținut direct sau indirect mai mult de 40% din drepturile de vot și dacă nu există niciun alt membru care deține direct sau indirect o cotă mai mare în drepturile totale de vot.

(5) Pentru calcularea drepturilor de vot prevăzute de prezentul articol se vor lua în considerare, de asemenea, drepturile de subscriere și cumpărare de cote în capital care acordă drepturi de vot ce pot fi exercitate la moment.

(6) Drepturile de vot acordate de participațiunile deținute de însăși persoana juridică controlată sau de persoana juridică pe care ea o controlează nu se vor lua în cont la determinarea drepturilor de vot pe care persoana juridică care deține control le deține în persoana juridică controlată.

(7) Dispozițiile prezentului articol se aplică doar în cazul în care prin dispoziții speciale nu s-au instituit, pentru anumite categorii de persoane sau domenii de reglementare, criterii diferite de determinare a afilierii și a controlului.

Aprobarea proiectului în redacția propusă, poate determina conflictul normelor de drept în contextul aprecierii categoriei de persoane afiliate, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.3,7 al Legii nr.100/2017. Carența în speță, poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.

Subsecvent, cu referire la noțiunea de ”interes public”, se evidențiază faptul că dimensiunea și conținutul acestuia urmează a fi stabilit în virtutea definiției autorului, prin decizie a partenerului public, fapt care determină condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către acesta. Circumstanța în speță, poate obstrucționa investigarea și atragerea la răspundere a agenților publici pentru eventualele abuzuri admise în cadrul procesului administrat.

În context, se remarcă concluziile reflectate de către Curtea Constituțională (HCC nr. 33 din 07.12.2017; HCC nr. 22 din 27.06.2017; HCC nr. 24 din 17.10.2019), în contextul examinării excepției de neconstituționalitate a textului “intereselor publice sau” din articolul 329 alin.(1) și a literei b) din alin.(2) al aceluiași articol din Codul penal, alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal și 327 alin.(1) și 361 alin.(2)

lit.d) din Codul penal, articolele 327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) din Codul penal.

113. Curtea reține că interesul public reprezintă o noțiune complexă și dinamică, care, prin natura sa și prin raportare la dimensiunile economice, politice, sociale, juridice etc. ale statului și societății, variază în funcție de schimbările care se produc atât pe plan național, cât și internațional.

107. Curtea reamintește că anterior a declarat neconstituțional textul “intereselor publice” din art.328 alin. (1) din Codul penal, prin Hotărârea nr.22 din 27 iunie 2017. Astfel, Curtea reține că atât soluția, cât și considerentele din hotărârea menționată sunt valabile și aplicabile în prezenta cauză.

108. În speță, Curtea reține că legea penală nu conține criterii clare, previzibile și accesibile pentru aprecierea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(1) și art.361 alin.(2) lit.d) din Codul penal, lipsa cărora determină organele judiciare de a aprecia impactul concret al acțiunilor persoanelor asupra unei valori abstracte, protejate de legea penală, precum este “interesul public”.

109. În cauza *Liivik v. Estonia*, Curtea Europeană a reținut că criteriile utilizate de instanțele naționale pentru a stabili că reclamantul a cauzat un prejudiciu “considerabil intereselor statului” în calitate de funcționar public de rang înalt și că acțiunile sale au fost incompatibile cu “interesul general al justiției” - erau prea vagi. Curtea Europeană nu a fost convinsă că persoana ar fi putut să prevadă în mod rezonabil riscul de a fi acuzat și condamnat pentru faptul că prin acțiunile sale a provocat daune semnificative intereselor statului, din motiv că norma penală implica utilizarea unor noțiuni largi și criterii de natură vagă, încât dispoziția penală nu corespundea calității legii cerute în sensul Convenției, în ceea ce privește efectele sale de claritate și previzibilitate (§ 100-101).

110. În acest sens, și Comisia de la Veneția în Raportul menționat supra (CDL-AD(2013)001) a subliniat că:

“95. [...] Articolul 7 (din Convenție) nu impune o previzibilitate absolută, iar interpretarea judiciară este uneori inevitabilă. Însă un anumit nivel de claritate juridică este necesar, încât dispozițiile penale care folosesc astfel de formulări precum, de exemplu, “încălcarea statului de drept” sau “încălcarea democrației” cu ușurință pot fi considerate ca încălcând Convenția.”

111. Curtea menționează că organele de drept nu se pot substitui legiuitorului în concretizarea laturii obiective a infracțiunii, realizând astfel competențe specifice puterii legiuitoare. În Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016, făcând referire la jurisprudența Curții Europene, Curtea a statuat că: “Atunci când un act este privit ca

infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (§ 63).”

112. Curtea constată că instanța de judecată la individualizarea răspunderii penale și pedepsei penale este obligată să stabilească cu certitudine urmările prejudiciabile ale infracțiunii incriminate inculpatului, or, potrivit art.7 alin.(1) din Codul penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. De altfel, atribuirea unor fapte infracționale concrete ca prejudiciind “interesul public”, in abstracto, nu poate satisface cerința de claritate și previzibilitate și totodată constituie o interpretare a legii penale extensivă și defavorabilă persoanei, contrar prevederilor art.3 alin.(2) din Codul penal.

Recomandări:

Rezumînd cele expuse supra, se recomandă aprecierea reglementării unor indici cuantificabili de estimare a interesului public și excluderea expresiei ”se determină prin decizie a partenerului public”.

Excluderea definiției la termenul ”persoană afiliată” sau stabilirea unei norme de trimitere la prevederile aplicabile ale art.203 Cod Civil citate supra.

Se acceptă, s-a exclus

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism

- utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului

Art.I pct.3

3. Se completează cu Articolul 2¹ cu următorul cuprins: ”Articolul 2¹ . Parteneriat public – privat [...] (2) Partenerul public poate autoriza stabilirea dreptului la construcție în favoarea unui partener privat fără compensație. Toate aspectele legate de stabilirea sau transferul drepturilor de construcție și/sau al concesiunilor, inclusiv compensațiile, sunt reglementate printr-un contract între parteneri publici și privați.

20. Articolul 19 va avea următorul cuprins: ”Articolul 19. Finanțarea investițiilor în cadrul contractelor de parteneriat public-privat (6) În aplicarea prevederilor alin.(5), partenerul public poate condiționa intrarea în vigoare a contractului de parteneriat public-privat de rambursarea de către partenerul privat a costurilor deja suportate de partenerul public, legate de pregătirea proiectului respectiv.19.

La Articolul 18 alin. (1): [...] se completează cu alin. (1¹) și (1²) cu următorul cuprins: (1¹) Atât în cazul parteneriatului public-privat contractual, cât și în cazul parteneriatului public-privat instituțional, dacă o altă autoritate publică intenționează să sprijine realizarea proiectului prin asumarea față de partenerul privat desemnat câștigător a procedurii de atribuire a contractului sau față de societatea de proiect a unei/unor obligații de plată sau de garanție, în beneficiul partenerului public, poate face acest lucru numai în situația în care obligația de plată sau de garanție a fost prevăzută în studiul de fezabilitate și în documentația de atribuire a procedurii, într-o modalitate clară, precisă și neechivocă, indicându-se condițiile în care poate fi realizată.

38. Se completează cu Capitolul VII¹ și Capitolul VII² cu următorul cuprins: Articolul 36¹. Controlul realizării parteneriatului public-privat [...] (3) [...] Dacă partenerul privat nu respectă acordul încheiat și nu înlătură imediat sau în termenul convenit abaterile identificate prin control, partenerul public poate să solicite unilateral rezoluțiunea contractului sau impunerea unor penalități și/sau repararea unor prejudicii în cazul existenței acestora.

(2) În cazul în care una dintre părți nu respectă obligațiile asumate sau în cazul incapacității ei de a îndeplini aceste obligații, cealaltă parte este îndreptățită să ceară rezoluțiunea contractului, cu respectarea unui termen de preaviz de cel puțin 30 de

zile.

Obiecții:

Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor, în special atunci când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle entităților și agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția funcționarilor care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

Recomandări:

Revizuirea formulelor permissive de reglementare (“poate autoriza”, “poate condiționa”, “poate fi realizată.”, “poate să solicite”, “este îndreptățită”).

Factori de risc:	Riscuri de corupție:
<ul style="list-style-type: none">● Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație	<ul style="list-style-type: none">● Generale

Art.I pct.3

3. Se completează cu Articolul 2¹ cu următorul cuprins: ”Articolul 2¹ . Parteneriat public - privat [...] (5) Mecanismul parteneriatului public-privat este caracterizat de următoarele elemente principale: [...] e) distribuirea riscurilor între partenerul public și partenerul privat, în funcție de capacitatea fiecărei părți contractante de a evalua, gestiona și controla un anumit risc”.

25. La Articolul 25¹ : la alin. (1) lit. c) se modifică și se va expune în următoarea redacție: ”c) identificarea categoriilor de riscuri aferente implementării proiectului, cuantificarea acestora și prezentarea unor alternative de alocare a riscurilor între părțile contractante, în funcție de capacitatea fiecărei părți de a gestiona riscul asumat”;

Obiecții:

Analiza prevederilor citate supra, denotă utilizarea unei terminologii neuniforme (“distribuirea”, “alocare”) în contextul prin recurgerea la sinonime pentru a desemna același fenomen și/sau prin aplicarea aceleași noțiuni la menționarea fenomenelor

Se acceptă, s-a modificat

distincte. Pericolul acestui element constă în faptul că la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării.

Recomandări:

Uniformizarea terminologiei.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">● Utilizarea neuniformă a termenilor	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">● Generale
--	--

Art.I pct.8

8. Articolul 8 va avea următorul cuprins: ”Articolul 8. Principiul competitivității. [...]

(2) Se interzice participarea, în calitate de ofertanți, la una și aceeași procedură de selectare a partenerului privat a întreprinderilor dependente pentru a asigura concurența liberă și a preveni practicile anticoncurențiale.

(3) La stabilirea numărului de ofertanți invitați să participe, partenerul public trebuie să ia în considerare necesitatea asigurării unei concurențe reale și efective. Numărul de participanți trebuie să fie suficient de mare, cel puțin 3, pentru a preveni monopolizarea sau lipsa competiției și trebuie să reflecte complexitatea proiectului propus.

(4) Partenerul public va implementa măsuri specifice pentru prevenirea oricărei forme de distorsionare a concurenței, inclusiv prin stabilirea de reguli clare și transparente, care să asigure că niciun ofertant nu este favorizat în mod nejustificat sau nu este pus în dezavantaj nejustificat pe parcursul procesului de selecție”.

Obiecții:

Cu referire la utilizarea expresiei ”să ia în considerare necesitatea asigurării unei concurențe reale și efective” se accentuează caracterul ambiguu al acesteia, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de exigențele art.54 al Legii nr.100/2017 și pot condiționa multiple riscuri aferente aprecierii realizării dispoziției prenotate de către entitatea publică/agentul public. În context, se menționează concluziile Curții Constituționale HCC nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut : “Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă,

Se accetă, s-a modificat

în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...].”

49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată “lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

51. În acest sens, în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

Cu referire la utilizarea expresiei "forme de distorsionare a concurenței," se remarcă prevederile art.12-13 al Legii concurenței * nr. 183 din 11.07.2012, după cum urmează:

Articolul 12. Acțiunile sau inacțiunile interzise ale autorităților publice de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței

(1) Sub incidența prezentului articol cad autoritățile publice definite în sensul prevederilor Codului administrativ.

(2) Sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților publice care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum:

a) limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare ori comercializare;

b) stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, în cazul în care acestea nu sunt prevăzute de lege;

	<p>c) stabilirea de interdicții sau restricții, neprevăzute de lege, pentru activitatea întreprinderilor;</p> <p>d) impunerea, directă ori indirectă, a întreprinderilor de a se asocia ori de a se concentra sub orice formă.</p> <p>(3) În cazuri excepționale pot fi realizate acțiunile sau inacțiunile prevăzute la alin.(2) în condițiile Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.</p> <p>(4) Faptele autorităților publice realizate contrar prevederilor alin.(2) constituie încălcări ale prezentei legi.</p> <p>(5) Persoanele cu funcție de răspundere din cadrul autorităților publice poartă răspundere în conformitate cu prevederile Codului contravențional.</p> <p>Articolul 13. Modul de executare a deciziilor Consiliului Concurenței privind acțiunile sau inacțiunile autorităților publice de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței</p> <p>(1) În cazul în care autoritățile publice nu execută sau nu se conformează, în termenul stabilit, măsurilor dispuse prin decizie de către Consiliul Concurenței, în scopul restabilirii mediului concurențial, acesta înaintează acțiune în conformitate cu prevederile Codului administrativ, solicitând instanței, după caz, anularea, în tot sau în parte, a actului care a condus la restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței, obligarea autorității publice să emită un act administrativ ori să efectueze o anumită operațiune administrativă.</p> <p>(2) Prin derogare de la termenul prevăzut la art.209 alin.(1) din Codul administrativ nr.116/2018, Consiliul Concurenței se adresează în instanța de judecată, în condițiile alin.(1), în termen de 6 luni de la data expirării termenului stabilit în decizie, perioadă în care autoritățile publice aveau obligația să se conformeze măsurilor necesare restabilirii mediului concurențial.</p> <p>Recomandări: Aprecierea substituirii cuvântului ”<i>distorsionare</i>” cu cuvântul ”<i>denaturează</i>” și cuvântului ”<i>dependente</i>” cu cuvântul ”<i>afiliate</i>”.</p> <p>Revizuirea expresiei ”<i>să ia în considerare necesitatea asigurării unei concurențe reale și efective.</i>” și substituirea cu o formulă care va asigura reglementarea clară a exigenței de asigurare a concurenței/întreprinde măsuri în vederea asigurării concurenței.</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	--	----------------------------------

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Riscuri de corupți

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.I pct.25

25. La Articolul 25¹ : la alin. (1) [...] lit. d) se va expune în următoarea redacție: ”d) capacitatea financiară a partenerului public necesară îndeplinirii obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului de parteneriat public-privat, și, după caz, capacitatea financiară a beneficiarilor direcți (partenerul public sau o altă autoritatea publică, publicul general) privind utilizarea bunului/bunurilor sau serviciului public ce formează obiectul parteneriatului public-privat”; se completează cu lit. d¹) – d³) cu următorul cuprins: d³) informații referitor la respectarea obligațiilor aplicabile în domeniul mediului, social și al muncii;”

11. Se completează cu Articolul 10¹ cu următorul cuprins: “Articolul 10¹ . Incompatibilități ale partenerilor privați Nu pot participa în calitate de parteneri privați în contracte de parteneriat public-privat: a) persoanele fizice și juridice care sunt înregistrate, au reședința sau desfășoară activitatea economică principală în jurisdicții ori regiuni autonome ce nu implementează standarde internaționale de transparență, precum și persoanele juridice în componența cărora figurează, direct sau indirect, una sau mai multe persoane (fondatori, asociați, acționari, administratori, beneficiari efectivi) care sunt înregistrate, au reședința sau își desfășoară activitatea economică principală în astfel de jurisdicții ori regiuni autonome;

Obiectii:

Cu referire la noțiunea de ”beneficiarilor direcți” se accentuează caracterul nereglementat al acesteia, fapt care poate condiționa la etapa implementării sub aspectul delimitării aspectelor vizate de către autor. În context, se remarcă utilizarea noțiunii ”beneficiar efectiv” la Articolul 10¹

Subsecvent, cu referire redacția propusă a Articolul 25¹ la alin. (1) lit.d³), examinând prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de art 54-55 al Legii nr.100/2017, se remarcă caracterul defectuos al normei de trimitere ”*obligațiilor aplicabile*”.

Recomandări:

Revizuirea noțiunii ”beneficiarilor direcți” (în context, dacă autorul a vizat categoria de ”*beneficiar efectiv*” se recomandă ajustarea normei și reflectarea categoriei reglementate de ”*beneficiar efectiv*” la Articolul 10¹ (în redacția propusă de către autor).

Substituirea cuvîntului "aplicabile" cu expresia "prevăzute de cadrul normativ".

Factori de risc:

- Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect
- Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.I pct.38

38. Se completează cu Capitolul VII¹ și Capitolul VII² cu următorul cuprins:

Articolul 36². Responsabilitatea și răspunderea partenerului public și partenerului privat (1) Partenerul privat este responsabil de executarea obligațiilor asumate în cadrul parteneriatului public-privat. În cazul în care parteneriatul public-privat are la bază construcția sau reconstrucția elementelor infrastructurii și/sau a obiectelor ce asigură prestarea serviciilor de utilitate publică, partenerul privat este responsabil de calitatea construcției sau a reconstrucției obiectului parteneriatului public-privat, inclusiv de respectarea cerințelor prevăzute prin documentația de proiect, documentația tehnică și reglementările tehnice.

Obiecții:

Delimitarea conceptelor de responsabilitate și răspundere este esențială în diverse domenii, inclusiv în drept și sociologie, deoarece acestea reflectă perspective diferite asupra acțiunilor umane. Aceste concepte sunt interconectate, dar nu sunt sinonime; fiecare are roluri distincte în evaluarea comportamentului uman și a consecințelor acestuia. Responsabilitatea este un concept proactiv, care implică asumarea unei sarcini și conștientizarea impactului acțiunilor. Răspunderea este reactivă, axată pe consecințele negative ale nerespectării normelor.

Recomandări:

Substituirea cuvintelor "este responsabil" cu cuvintele "poartă răspundere".

Factori de risc:

- Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.I pct.38

38. Se completează cu Capitolul VII¹ și Capitolul VII² cu următorul cuprins: Articolul 36³. Accesul la informație

(2) Partenerul public nu are dreptul să divulge informația confidențială despre partenerul privat. Tipul și caracterul unei astfel de informații se stabilește de părți.

Obiecții:

Prevederile proiectului citate supra, stabilesc atribuții extensive de reglementare a categoriilor de informații care nu pot fi divulgate, fapt care poate obstructiona acces la informația de interes public. Atribuțiile extensive de reglementare se consideră excesive, or domeniul de reglementare depășește competența entității publice și coincide cu domeniul de intervenție al legiuitorului. Executivul are sarcina de a adopta acte normative întru executarea legii, și nu de completare a acesteia. Consecința unor asemenea prevederi constă în păstrarea unei „obscurități” asupra informațiilor care vizează sau pot interesa o persoană sau publicul general.

În context, se remarcă prevederile art.8 al Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, după cum urmează:

Articolul 8. Informațiile cu accesibilitate limitată

(1) Accesul la informațiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității prevăzut la art.9 dacă dezvăluirea informației va prejudicia:

- a) siguranța publică;
- b) relațiile internaționale;
- c) prevenirea sau descoperirea infracțiunilor ori contravențiilor;
- d) efectuarea urmăririi penale;
- e) desfășurarea procedurii administrative sau judiciare;
- f) protecția datelor cu caracter personal;
- g) drepturile de proprietate intelectuală;
- h) secretul comercial.

(2) Accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci când restricția este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informațiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical.

Recomandări:

Revizuirea noțiunii ”*informația confidențială*” prin prisma prevederilor art.8 al Legii nr. 148/2023, concretizarea categoriilor vizate de autor și excluderea sintagmei ”*Tipul și caracterul unei astfel de informații se stabilește de părți.*”

Factori de risc:

- Atribuții extensive de reglementare

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
- trafic de influență

<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa/insuficiența accesului la informația de interes public ● Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice 	<ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism
---	---

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop dezvoltarea unui cadru legislativ favorabil investițiilor și îmbunătățirea eficienței PPP.

Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Analiza prevederilor propuse, denotă unele carențe ce pot condiționa difuncționalitatea proceselor administrative reglementate, după cum urmează:

- utilizării unei terminologii neuniforme în cadrul proiectului / care nu corespunde cadrului normativ primar (Cod Civil, Legii concurenței nr.183/2012, Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023);
- delimitării conceptelor de responsabilitate și răspundere a partenerului public și partenerului privat;
- utilizării formulelor permissive de reglementare a activității agentului public;
- accesului la informația privind partenerul privat; etc.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul

	prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	
Ministerul Justiției (nr. 04/2-1043 din 03.02.2025)	<p>Sub aspect conceptual și aferent rigorilor de elaborare a actelor normative, se vor reține următoarele propuneri și observații:</p> <p>La Art. I: La pct. 3, ce vizează completarea <i>Legii nr. 179/2008</i> cu art. 2¹: În alin. (2) enunțul „Partenerul public poate autoriza stabilirea dreptului la construcție în favoarea unui partener privat fără compensație” necesită a fi concretizat, nefiind clar raționamentul normei propuse. La fel, normele propuse la alin. (3) și la alin. (4) lit. a), nu întrunesc trăsăturile calitative ale unei norme juridice, precum sunt precizia, claritatea și logica.</p> <p>Astfel, în cazul alin. (3), conținutul acestuia nu are o finalitate logică, iar la alin. (4) lit. a) nu este clară semnificația termenului „uzul economic al publicului”.</p> <p>În aceeași ordine de idei, la alin. (5) lit. c) cuvintele „de regulă” se vor exclude.</p> <p>Cu referire la pct. 4, se consideră inoportună modificarea propusă la art. 3 lit. f), întrucât alineatul introductiv al art. 3 prevede deja expres că principiile se aplică „în sensul prezentei legi”.</p> <p>La pct. 6, ce modifică art. 5, se recomandă comasarea modificărilor propuse la alin. (2) și (4), prin expunerea normei în următoarea redacție: „La articolul 5 alineatele (2) și (4) cuvintele „pagina web”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „site-</p>	<p>Acest articol permite statului să ofere drepturi asupra unui teren fără plată pentru a încuraja investițiile private, dar în același timp impune obligația ca toate aspectele financiare și juridice să fie reglementate printr-un contract clar.</p> <p>Această prevedere să excludă situațiile în care parteneriatul dintre public și privat se reduce doar la furnizarea unui bun sau a unui drept de exploatare, fără obligații suplimentare care să caracterizeze un PPP authentic.</p> <p>Nu se acceptă. Un element <i>principal al contractului de parteneriat public-privat</i> este finanțarea investițiilor din fonduri private și doar în unele cazuri, investițiile vor fi finanțate din bugetul de stat</p> <p>Se acceptă, s-a exclus</p> <p>Se acceptă, sa modificat</p>

	<p>ul web oficial”, la forma gramaticală corespunzătoare.”. Totodată, atragem atenția că <i>Regulamentul cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și la cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 728/2023</i> admite utilizarea ambilor termeni - atât „site web”, cât și „pagină web”.</p> <p>La pct. 8, prin care se modifică art. 8, în alin. (2) se va revedea termenul „întreprinderilor dependente”, întrucât prezintă neclaritate semnificația acestuia.</p> <p>La pct. 9, se consideră inoportună abrogarea art. 8¹ și completarea legii cu art. 10¹ cu conținut normativ similar normei propuse spre abrogare. În context, art. 8¹ se va propune în redacție nouă, fără a fi necesară abrogarea acestuia și completarea cu art. 10¹ (la pct. 11). Totodată, în cazul în care articolul vizat reglementează incompatibilitățile partenerilor privați în calitate de principiu aplicabil în sensul legii, urmează a fi completat și art. 3 cu astfel de principiu. În acest context decad și modificările propuse la art. 14 alin. (1) lit. d¹) (a se vedea pct. 13 din proiect) și la art. 30¹ (se referă la pct. 30 din proiect).</p> <p>În același timp, cu referire la redacția art. 10¹ lit. d), semnalăm că <i>Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale și Legea privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii</i> nu stabilesc expres careva restricții în sensul propus spre reglementare.</p> <p>La pct. 12, ce vizează art. 13, textul „lit. b) va avea următorul cuprins:” se va expune din alineat, deoarece se conțin mai multe modificări la art. 13 (observație valabilă și pentru pct. 19, ce modifică art. 18, precum și alte cazuri similare din proiect).</p> <p>La pct. 13, care modifică art. 14: Atestăm că nu este necesară completarea denumirii cu cuvintele „Proprietății Publice”, întrucât la art. 5 alin. (2) este menționat că în continuare Agenția Proprietății Publice se va denumi Agenție.</p> <p>Cu referire la modificarea alin. (1) lit. b), este suficientă excluderea textului „, , elaborarea cerințelor generale privind selectarea partenerului privat, precum”, deoarece cuvântul „și” deja există în text.</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. În redacția actuală a legii, art.8¹ plasat în mod necorespunzător în mijlocul dispozițiilor privind principiile aplicabile relațiilor de parteneriat public-privat, fiind astfel încadrat ca principiu al parteneriatului public-privat</p> <p>Se acceptă partial. Actele normative vizate stabilesc unele restricții față de participanți la procedura de atribuire a contractelor de achiziții/concesiunii</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a exclus</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	---	--

	<p>La pct. 14, pornind de la volumul și fondul modificărilor propuse la art. 14¹ lit. b), se consideră oportună expunerea în redacție nouă a lit. b). Observația dată este valabilă și pentru denumirea Capitolului IV, propusă spre modificare la pct. 17.</p> <p>La pct. 19, ce modifică art. 18: În dispoziția de modificare a alin. (1) termenul „cuvintele”, în ambele cazuri, se va substitui cu termenul „textul”, ținând cont că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect). În partea introductivă de la alin. (1²), sugerăm examinarea oportunității completării după cuvintele „condițiile stabilite prin” cu cuvintele „studiul de fezabilitate și”, pornind de la prevederile propuse la alin. (1¹).</p> <p>Pct. 20 și 21 se vor comasa într-un singur punct, întrucât se referă la expunerea în redacție a nouă a articolelor ordonate consecutiv (art. 19 și art. 20). La pct. 21, prin care se modifică art. 20:</p> <p>În alin. (1) lit. c) se va examina oportunitatea completării, pe lângă lucrări, cu servicii, ținând cont de obiectul de reglementare al <i>Legii nr. 179/2008</i>, în special, prevederile art. 11 lit. a) și art. 14¹ lit. a), care se referă la „lucrările și serviciile de interes public național propuse parteneriatului public-privat”. În același alineat: - la lit. j) cuvântul „alocare” se va substitui cu cuvântul „repartizare”, în scopul utilizării uniforme și corecte a termenilor în lege (observație valabilă și pentru modificarea propusă la art. 25¹ alin. (1) lit. c) din proiect); - la lit. r), cuvântul „denunța” se va substitui cu cuvântul „rezolvi”, potrivit terminologiei utilizate în <i>Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002</i>.</p> <p>La pct. 22, ce modifică art. 20¹ alin. (1), propunem textul „numărul ”50” se substituie cu numărul ”35”, iar după cuvântul ”ani” se completează cu cuvintele” cu posibilitatea prelungirii, cu condiția că durata însumată să nu depășească 40 de ani”” de substituit cu textul „textul „50 de ani” se substituie cu textul „35 de ani, cu</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat (s-a substituit cu cuvântul ”distribuire”</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	---	---

	<p><i>posibilitatea prelungirii, cu condiția că durata însumată să nu depășească 40 de ani”</i>”.</p> <p>La pct. 24, ce vizează art. 25: Conținutul alin. (1¹), propus spre completare, se va revedea, întrucât nu reprezintă o normă, care să asigure o continuitate logică a prevederilor art. 25 privind procedura de inițiere a parteneriatului public-privat. Mai mult, unii termeni nu corespund semnificației sale, spre exemplu, „autorizarea partenerului public”. Totodată, privitor la însemnarea elementelor structurale ale articolului, se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, conform cărora alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Cu referire la modificările alin. (2): - cuvintele „prima propoziție se modifică și se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „alineatul introductiv va avea următorul cuprins”; - la lit. d) textul „se va expune în următoarea redacție:” se va substitui cu textul „va avea următorul cuprins:”, având în vedere că, în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect); - se va examina oportunitatea plasării conținutului lit. h³) și h⁴) după conținutul lit. i), deoarece semnarea contractului de parteneriat public-privat după aprobarea acestuia de către Guvern și îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute în contractul de parteneriat public-privat, inclusiv a închiderii financiare, sunt etapele ce urmează după adoptarea deciziei privind desemnarea partenerului privat sau privind respingerea tuturor ofertelor primite. La alin. (4), propus spre completare, cuvintele „autorității deliberative” se vor substitui cu cuvintele „autorității administrației publice locale deliberative”, pentru precizia normei.</p> <p>La pct. 25, ce vizează art. 25¹): În alin. (1), expunerea în redacție nouă a lit. c) și d) se va comasa, întrucât se referă la elementele structurale ordonate consecutiv, după cum urmează: „literele c) și d) vor avea următorul cuprins:”, în continuare conform textului propus.</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	--	---

	<p>Totodată, la lit. d) prezintă incertitudine posibilitatea evaluării capacității financiare a „publicului general”, care, în comun cu termenul „beneficiari direcți”, necesită a fi concretizat.</p> <p>La pct. 27, prin care se modifică art. 27: Amendamentul propus la alin. (1) prin includerea reprezentantului Ministerului Justiției ca membru al Comisiei de selectare a partenerului privat, <i>se consideră una înjustă și neîntemeiată</i>, pornind de la competența funcțională a Ministerului Justiției, stabilită în <i>Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 698/2017</i>. În context, menționăm că Ministerul Justiției asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate, conform prevederilor <i>Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 698/2017</i>, aria tematică propusă nefiind printre domeniile atribuite.</p> <p>Potrivit art. 14 alin. (1) lit. d) din <i>Legea nr. 179/2008</i> și pct. 233 din <i>Regulamentul privind procedurile standard și condițiile generale de selectare a partenerului privat</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 476/2012</i>, monitorizarea și evaluarea realizării parteneriatelor public-private, inclusiv prin participarea în activitatea comisiilor de monitorizare a contractelor de parteneriat public-privat semnate de autoritățile administrației publice centrale și locale se realizează de către Agenția Proprietății Publice.</p> <p>Redacția actuală a normei propuse spre modificare prevede că „<u>partenerul public</u> creează o comisie de selectare a partenerului privat pentru fiecare bun propus ca obiect al parteneriatului public-privat. Comisia va fi formată dintr-un număr impar de membri persoane fizice, nu mai mic de 5, care trebuie să includă cel puțin un specialist în economie, un <u>specialist în jurisprudență</u>”, ceea ce semnifică că în componența Comisiei trebuie să fie un specialist cu studii juridice/un jurist, dar nu reprezentantul Ministerului Justiției. Mai mult, partenerul public, care va crea comisia de selectare a partenerului privat, pentru fiecare caz va fi diferit, în funcție de obiectul parteneriatului-public privat.</p> <p>În temeiul celor relevate, <i>reprezentantul Ministerului Justiției urmează a fi exclus din componența propusă a Comisiei</i> de selectare a partenerului privat.</p> <p>În altă ordine de idei, abrogarea lit. c¹⁾ și completarea cu lit. d¹⁾ se vor indica pentru alin. (3).</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a exclus</p>
--	---	--

	<p>La pct. 29, prin care legea se completează cu art. 29¹ „Anularea procedurii de selectare a partenerului privat”, semnalăm că această etapă nu este reflectată la art. 25, care prevede etapele procedurii de inițiere a parteneriatului public-privat și procedurii de selectare a partenerului privat, ultima etapă fiind adoptarea deciziei privind desemnarea partenerului privat sau <u>privind respingerea tuturor ofertelor primite</u> (a se vedea alin. (2) lit. i) din art. 25). De asemenea, în unele cazuri prevăzute la art. 29¹ alin. (2) (spre exemplu, la lit. b)) există riscul contrapunerii cu cazurile de respingere a ofertelor, stabilite la art. 29 alin. (4²).</p> <p>La pct. 32, completarea art. 30³ cu alin. (6), potrivit căruia: „(6) În caz de dezacord cu privire la suma despăgubirii/ajustării, aceasta va fi stabilită de către instanța judecătorească competentă. Dezacordul nu va permite, în niciun caz, neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor de către partenerul privat sau, după caz, societatea de proiect.”, nu corespunde celor trei criterii de calitate a normei juridice - accesibilitate, previzibilitate și claritate. Astfel, norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. Însă norma în discuție nu oferă claritate privind dezacordul cui se are în vedere, ce fel de despăgubiri și în ce cazuri. Prin urmare, se va revizui corespunzător.</p> <p>La pct. 34, ce vizează art. 31:</p> <p>Expunerea în redacție nouă a alin. (2) și (3) se va comasa, întrucât se referă la elementele structurale ordonate consecutiv.</p> <p>În conținutul nou al alin. (2), textul „La încetarea, din orice motiv, a contractului de parteneriat public-privat, drepturile stabilite de partenerul public în favoarea partenerului privat sau a societății de proiect vor înceta,” se va reconsidera, având în vedere că consecința respectivă survine în cazul rezoluțiunii contractului de parteneriat public-privat, prevăzută la art. 31¹ alin. (4) din <i>Legea nr. 179/2008</i>.</p> <p>La pct. 36, ce ține de modificarea capitolului VII:</p> <p>Pornind de la volumul modificărilor propuse în denumirea capitolului, pentru claritatea normei, sugerăm expunerea în redacție nouă a acesteia.</p>	<p>Nu se acceptă. În redacția propusă la alin. (2) din proiect se stbilesc etapele ”obligatorii”, iar anularea procedurii de selectare a partenerului privat, va avea loc ”după caz/în unele cazuri”.</p> <p>Articolul 29 și 29¹ prevăd reglementări distincte privind procedura de selectare a partenerului privat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a modificat</p>
--	--	---

	<p>Cu referire la art. 32¹ „Acordarea garanțiilor”, propus spre completare, se va reexamina oportunitatea și corectitudinea acestuia, întrucât reglementările privind garanțiile pentru partenerul privat se regăsesc la art. 33, iar privind garanțiile pentru partenerul public – la art. 34, la care urmează a se interveni, în cazul în care sunt necesare aceste intervenții.</p> <p>Totodată, semnalăm că alin. (3) al art. 32¹, potrivit căruia „(3) Partenerul public poate constitui garanții și își poate asuma obligații în temeiul unor contracte instituind raporturi juridice directe între partenerul public și finanțatorii contractului de parteneriat public-privat, contracte ce vor putea fi semnate și de către partenerul privat și/sau societatea de proiect.”, este pasibil unor interpretări neuniforme. Mai mult decât atât, toate etapele și acțiunile întreprinse în cadrul parteneriatului public-privat sunt strict reglementate conform prevederilor <i>Legii nr. 179/2008</i>, în scopul clarității și corectitudinii procedurilor aferente. În acest scop, în temeiul art. 28 alin. (1) lit. h) din <i>Legea nr. 179/2008</i>, pentru participare la concurs, ofertantul înaintează comisiei de selectare a partenerului privat o ofertă, care trebuie să conțină și <u>cerințele față de garanțiile date de partenerul public sau de stat.</u></p> <p>La pct. 38, prin care legea se completează cu capitolele VII¹ și VII²: La art. 36¹ alin. (1), din sintagma „legislația în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.</p> <p>La art. 36⁴, în alin. (2), primul enunț, se va concretiza de unde au fost excluși definitiv ofertanții, pentru precizia normei.</p> <p>La art. 36⁵, în alin. (2), cuvintele „în prezentul articol” se vor exclude, ținând cont de prevederile art. 55 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, potrivit căruia, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc.</p> <p>Privitor la conținutul art. 36⁶ „Procedura de examinare a contestațiilor”, pentru finalitatea soluției normative, sugerăm de a completa cu o normă prin care să fie</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat</p> <p>Se acceptă, s-a exclus</p> <p>Se acceptă, s-a concretizat</p> <p>Se acceptă, s-a exclus</p> <p>Se acceptă, s-a completat</p>
--	--	---

	<p>stabilit că soluționarea contestației are loc conform procedurii prevăzute de legislația specială privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor .</p> <p>La art. 36⁷, reiterăm că termenul „denunțarea” în cazul dat nu este conform legislației civile, astfel, se propune fie excluderea acestuia, fie substituirea cu cuvântul „modificarea”.</p>	<p>Se acceptă, s-a substituit</p>
	<p>Observații generale: Domeniul de aplicare și definiția PPP-urilor Domeniul de aplicare al proiectului de PPP modificat al Republicii Moldova este neclar. Articolul 2 definește PPP-urile ca fiind contracte pe termen lung pentru furnizarea și finanțarea de servicii publice de către un partener privat care utilizează active publice. Cu toate acestea, preambulul modificat subliniază atragerea de investiții private pentru serviciile sociale și comunitare esențiale, creând ambiguitate cu privire la faptul dacă legea vizează numai serviciile sociale sau include proiecte mai ample de infrastructură economică. Această distincție afectează atât eligibilitatea, cât și apelul la investiții. Pentru a evita ambiguitatea, legea și preambulul ar trebui să se armonizeze pentru a defini în mod clar domeniul de aplicare al PPP, acoperind atât infrastructura socială, cât și cea economică. Legea PPP trebuie să fie clară cu privire la ceea ce cuprinde conceptul de „parteneriat public-privat”. În plus, un alt aspect care prezintă ambiguitate în ceea ce privește domeniul de aplicare este articolul 7 - un proiect nu este considerat PPP dacă partenerul privat refuză să preia cel puțin o parte din riscul comercial. Acest lucru prezintă ambiguitate în timpul procesului unui PPP în ceea ce privește regimul care se va aplica proiectului atunci când riscul comercial nu este suportat de partenerul privat.</p> <p>Observatie subsecventă BM: Ambiguitatea din preambul a fost rezolvată prin includerea atât a infrastructurii economice, cât și a celei sociale.</p> <p>Cu toate acestea, sugerăm includerea unei clauze care să clarifice momentul în care se aplică Legea PPP și Legea privind concesiunile. Legea PPP nu definește în mod clar criteriile pentru calificarea unui contract drept PPP sau concesiune, ceea ce ar necesita aplicarea Legii privind concesiunile. Acest lucru creează incertitudine pentru partenerii publici, investitorii și finanțatorii implicați în proiecte PPP. În conformitate cu cadrul juridic al UE, Legea PPP ar trebui să se aplice în cazul în care mai mult de jumătate din veniturile obținute de partenerul privat din utilizarea activului/activelor</p>	<p>Se acceptă. La art.2¹ alin. (3) din proiect se stabilește, [...] Contractul de parteneriat public-privat se atribuie potrivit prevederilor Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, ale Legii privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii sau, după caz, ale Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, conform concluziilor</p>

	<p>sau din exploatarea serviciului public care face obiectul proiectului provin din plăți efectuate de partenerul public. Fără acest criteriu în articolele inițiale din Legea PPP, va fi dificil să se stabilească cu precizie și previzibilitate domeniul de aplicare al legii, ceea ce ar putea duce la confuzie și la nepracticitate.</p> <p>Dispoziții instituționale</p> <p>Rolul Ministerului Finanțelor, limitat la aprobarea studiilor de fezabilitate care necesită sprijin financiar guvernamental (articolul 13), subreprezintă funcția sa vitală în gestionarea globală a riscurilor bugetare ale PPP-urilor. Rolul ar trebui să includă evaluarea ex ante și gestionarea ex post a angajamentelor bugetare și a riscurilor bugetare ale tuturor PPP-urilor. Legea pare să prevadă doar un rol marginal pentru Ministerul Finanțelor, a cărui aprobare este necesară numai atunci când studiul de fezabilitate a identificat o nevoie de sprijin financiar din partea guvernului (articolul 13). Cu toate acestea, având în vedere că, practic, fiecare proiect PPP va implica anumite riscuri fiscale și datorii contingente pentru guvern, Ministerul Finanțelor ar trebui să aibă un rol în examinarea acestor datorii și riscuri contingente în conformitate cu spiritul articolului 92 (astfel cum a fost modificat). În acest scop, Ministerul Finanțelor ar trebui să fie implicat nu numai în evaluarea proiectelor, ci și în toate etapele ciclului de viață al proiectelor PPP. Ar trebui să existe dispoziții explicite privind rolul Ministerului Finanțelor în gestionarea angajamentelor fiscale ale PPP, precum și în monitorizarea preconizată a costurilor bugetare reale și a riscurilor bugetare.</p> <p>Observație subsecventă BM: În prezent, modificările subliniază mai bine implicarea Ministerului Finanțelor în procesele de evaluare și aprobare a riscurilor bugetare, răspunzând nevoii critice de gestionare bugetară pe durata ciclului de viață al PPP-urilor. articolul 14¹; Articolul 25 alineatul (2).</p> <p>Drepturi suplimentare ale creditorului</p> <p>Legea privind parteneriatele public-privat conține dispoziții menite să faciliteze finanțarea proiectelor, inclusiv dispoziții referitoare la garantarea facilităților proiectului și la acordarea altor forme de garanție solicitate de creditorii [articolul 12 alineatul (5)]. Cu toate acestea, un alt instrument esențial pentru a permite finanțarea prin îndatorare a infrastructurii sunt acordurile directe dintre partenerul public și creditorii cu un partener privat, care permit creditorilor să exercite „drepturi de acces”, astfel încât creditorii să poată înlocui dezvoltatorul proiectului atunci când proiectul se confruntă cu probleme financiare grave. Proiectul de lege nu menționează nimic în ceea ce privește acordurile directe și drepturile „step-in” și, având în vedere</p>	<p>studiului de fezabilitate elaborat în funcție de obiectul contractului și de modalitatea în care se realizează transferul unei părți semnificative a riscului de operare de natură economică, în legătură cu exploatarea lucrărilor și/sau a serviciilor în cauză. Consecutiv, Art.25¹a fost completat cu alin. (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>”(3¹) Prezenta lege se aplică în cazul în care, conform studiului de fezabilitate, parte semnificativă din veniturile obținute de partenerul privat din exploatarea bunului sau a serviciului public care face obiectul proiectului provin din plăți efectuate de partenerul public”.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	--

	<p>importanța acestor drepturi pentru creditori, Guvernul Republicii Moldova ar trebui să ia în considerare adăugarea unor dispoziții la proiectul de lege care să permită în mod explicit acest lucru, deoarece acestea ar trebui, de regulă, să fie prevăzute în legislația primară.</p> <p>Observație subsecventă BM: Noile dispoziții permit în mod explicit creditorilor să încheie acorduri directe și drepturi de intervenție, permițând consolidarea mecanismelor de finanțare a proiectelor și protejând continuitatea proiectelor în caz de dificultăți financiare.</p> <p>Structura de redactare legislativă și trimiterile încrucișate</p> <p>Structura legii este disociată, cu aspecte conexe fragmentate între articole și cu trimiteri încrucișate insuficiente (de exemplu, lipsa legăturii dintre articolul 2 și articolul 17, care se referă atât la definițiile, cât și la obiectivele PPP-urilor). Pentru a evita provocările în materie de interpretare, dispozițiile conexe ar trebui consolidate sau ar trebui să facă efectiv obiectul unor trimiteri încrucișate. În plus, structura generală a Legii privind PPP-urile este destul de complicată. Există proceduri de licitație separate pentru PPP-uri și concesiuni, în timp ce procedura de licitație pentru PPP-uri este reglementată de legea tradițională privind achizițiile publice, iar procedura de licitație pentru concesiuni este reglementată de un regulament separat privind concesiunile. Un cadru unificat ar contribui la evitarea ambiguității.</p> <p>Observație subsecventă BM: Organizarea structurală a fost raționalizată, cu referințe încrucișate îmbunătățite pentru a evita provocările interpretative.</p> <p>A5. Considerații climatice</p> <p>Articolul 91 abordează durabilitatea, dar considerațiile detaliate privind clima ar trebui integrate în punctele critice de decizie. De exemplu, elementele esențiale ale studiului de fezabilitate de la articolul 27 ar trebui să impună fezabilitatea proiectului din perspectiva mediului, iar la articolul 28, ca parte a considerațiilor de aprobare, pentru a se asigura că proiectul este în concordanță cu strategiile, planurile și prioritățile guvernului în materie de investiții și climă. Acestea vor asigura că proiectele contribuie la angajamentele de mediu ale Republicii Moldova.</p> <p>Observație subsecventă BM: Observațiile privind considerațiile legate de climă nu au fost incluse în proiectul revizuit. Mai precis, legea nu face trimitere la Legea privind acțiunile climatice din aprilie 2024, care prevede că entitățile guvernamentale trebuie să integreze reziliența la schimbările climatice în proiectele de infrastructură. Ar fi benefic să înțelegem perspectiva lor asupra acestei omisiuni.</p> <p>Sprijin guvernamental pentru credite</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă. Art. 25¹ a fost completat cu lit. d⁴) cu următorul cuprins: ”d⁴) respectarea principiilor stabilite la art.5 din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice”.</p>
--	--	---

	<p>Legea modificată nu se referă la mecanismele de sprijin guvernamental, cum ar fi contribuțiile de capital, plățile de disponibilitate sau garanțiile contingente, care pot spori viabilitatea proiectului. Clarificarea mecanismelor de sprijin permise, inclusiv a instrumentelor de reducere a riscurilor, cum ar fi conturile de garanție sau garanțiile parțiale, ar spori fezabilitatea financiară și ar atrage o implicare mai largă a sectorului privat.</p> <p>Observație subsecventă BM: Îmbunătățirea echilibrului în ceea ce privește partajarea riscurilor și garanțiile: Modificările oferă acum o mai mare claritate în ceea ce privește alocarea riscurilor între partenerii publici și privați, inclusiv sprijinul și finanțarea guvernamentală permise și alte abordări de reducere a riscurilor, care sporesc viabilitatea proiectelor și atrag o participare mai largă a sectorului privat.</p> <p>ALTE OBSERVAȚII:</p> <p>Articolul 2 alineatul (5) litera (b): Cerința ca întreprinderile de stat/municipale sau societățile cu o cotă majoritară de stat/autoritate publică locală să acopere cel puțin 30 % din investițiile planificate din resurse financiare proprii, obținute din profitul net în ultimii trei ani consecutivi, pare neobișnuită. Aceasta nu este o cerință comună în legislația globală privind PPP-urile și poate exclude în mod neintenționat IDS, care sunt adesea candidați puternici pentru PPP-uri. Această dispoziție pare să limiteze proiectele PPP eligibile la cele în care entitățile publice nu dispun de finanțare, ceea ce ar putea reduce oportunitățile de inovare, eficiență și partajare a riscurilor.</p> <p>Articolul 8 alineatul (3): Cerința ca cel puțin 3 ofertanți să participe la o licitație poate fi contraproductivă. Multe PPP-uri de succes au doar 2 sau chiar 1 ofertant. Având în vedere interesul limitat pentru PPP-uri în Moldova, este posibil ca solicitarea unui minim de 3 oferte să nu fie avantajoasă. În schimb, ar fi mai eficient să se stabilească o procedură specifică pentru scenariile cu o singură ofertă, pentru a asigura un bun raport costuri-beneficii, transparență și competitivitate.</p> <p>Articolul 19 alineatul (8): Limitarea contribuției partenerului public la finanțarea investițiilor într-un contract PPP la 25 % din valoarea totală a investiției poate să nu fie practică. Această dispoziție, derivată dintr-o veche lege românească privind PPP-urile, a fost modificată recent pentru a elimina această limită pe baza recomandării IFC/IBRD. O limită de 25 % nu este considerată o bună practică, în special pentru PPP-urile sociale, cum ar fi spitalele sau instituțiile de învățământ, în cazul cărora este</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. În situația în care întreprinderile dispun de capacități financiare proprii suficiente pentru realizarea integrală a investițiilor planificate, utilizând resurse obținute din profitul net al ultimilor trei ani calendaristici consecutivi, contractarea unui parteneriat public-privat nu este rațională/necesară/argumentată.</p> <p>Nu se acceptă. Pentru asigurarea unei concurențe reale și efective numărul participanților trebuie să fie cel puțin de 3, ceea ce asigură respectarea principiului competitivității.</p> <p>Se acceptă, alin. (8) s-a exclus</p>
--	---	--

	<p>posibil ca bugetele locale să nu sprijine plățile necesare. Întrucât contribuția partenerului public necesită aprobarea altor instituții, această limită poate fi inutilă. Intenția probabilă a acestei restricții este de a gestiona expunerea fiscală a guvernului. Cu toate acestea, având în vedere că aprobarea Ministerului Finanțelor este deja necesară pentru proiectele PPP, această restricție suplimentară poate fi redundantă. Controlul fiscal este evaluat, de regulă, în raport cu dimensiunea totală a portofoliului, mai degrabă decât pe bază de proiect. De asemenea, în general, nu este recomandabil să se stabilească un plafon fix pentru contribuțiile publice în legislația primară. În cazul în care o astfel de restricție este considerată necesară, ar fi benefică includerea flexibilității – poate prin permiterea excepțiilor printr-o decizie unanimă a unui comitet ministerial sau a unei alte autorități relevante. Această abordare ar contribui la menținerea adaptabilității cadrului PPP.</p> <p>Articolul 19 alineatul (9): Clauza care prevede că plățile în cadrul unui PPP pot fi efectuate numai în etapa de punere în aplicare a proiectului exclude PPP-urile hibride. În astfel de cazuri, guvernul poate contribui cu un grant CAPEX în timpul construcției pentru a reduce riscul și sarcina fiscală. Acest lucru este deosebit de relevant pentru PPP-urile sociale, în cadrul cărora fondurile UE sunt utilizate pentru a cofinanța CAPEX, ceea ce face ca proiectul să fie accesibil. Această clauză împiedică combinarea granturilor UE în etapa de construcție. Prin urmare, este important să se clarifice dacă „punerea în aplicare a proiectului” este definită pentru a include faza de construcție sau numai faza operațională. Dacă acesta din urmă este cazul, sugerăm modificarea legislației.</p>	<p>Se acceptă, s-a modificat după cum urmează:</p> <p>(8) Plățile în cadrul parteneriatului public-privat către societatea de proiect sau partenerul privat pot fi efectuate pe parcursul întregii perioade de realizare a proiectului de parteneriat public-privat, inclusiv în etapa de construcție și în etapa de exploatare a obiectului contractului de parteneriat public-privat”.</p>
--	--	---

Secretar de Stat

Viorel GARAZ